GOD. XXXI BROJ 3 BEOGRAD, MART, 1962. CENA 30 DIN.

BLAGOVEST

Bruno Bulić: Sveti Josip — Uzor radnika

24573

SVETI JOSIP NAŠ UZOR I ZAŠTITNIK

Sveta je Crkva postavila blagdan sv. Josipa na 19 mart, tako pada njegovo svetkovanje u najozbiljnije razdoblje crkvene godine — u korizmu.

Bog je odabrao tog starozavetnog patrijarha da bude glavar svete nazaretske obitelji, zaručnik svete Bogorodice i hranitelj Sina Božjega. Važna i uzvišena je bila služba sv. Josipa. Kako Bog daje svakome potrebne staleške milosti, tako je ukrasio i sv. Josipa svim krepostima i milostima, da je mogao svoje dužnosti dostojno, savršeno obavljati. On se svakako odlikovao svetim životom već kad je postao zaručnik Bl. Device; koliko je tek porasla njegova svetost, kad je živeo pod istim krovom sa Sinom Božjim i sa svetom Bogorodicom.

Rast u svetosti ne ovisi samo o milosti Božjoj, iako je ona prvi i najvažniji činilac, nego i od čovekovog zalaganja, njegove saradnje s milošću Božjom. Kao što je Majka Božja uložila sve svoje snage da bi dostojno odgovorila svim dužnostima Božjeg materinstva, tako je po njezinom primeru učinio i njezin zaručnik sv. Josip.

Od vremena kada je sv. Josipa anđeo Gospodnji utešio da je dete koje živi pod Marijinim srcem Sin Božji, sveti se Josip svim žarom svoje plemenite duše posvetio radu i brizi za najsvetije osobe koje su bile poverene njegovoj zaštiti. Sv. Josip nije imao vlastitih ambicija, svojih privatnih težnja, nego je otsele živeo potpuno za Isusa i Mariju. Isus mu je bio kao sin koga mu je Duh Sveti po Blaženoj Djevici darovao. Svakako zemlja nije imala oca koji bi svojeg sina više ljubio, za nj se savršenije brinuo nego sv. Josip za Isusa. I obratno, svakako nije bilo ni deteta koje bi svome ocu uzvraćalo više sinovske ljubavi, poštovanja, poslušnosti i zahvalnosti nego Isus, koga je sva okolina smatrala Josipovim sinom. Kao što svaki dobar otac miluje svoje dete, tako je sv. Josip milovao Isusa, nosio ga na rukama, igrao se s njime, držao na kolenima, učio ga hodati, uvodio u svoj zanat, molio zajedno s njime, odlazio s njime subotom u sinagogu, a godišnje barem jednom u hram.

Isto tako su bili odnosi između bl. Gospe i sv. Josipa puni međusobne ljubavi, poštovanja, odanosti i poverenja. Isključeno je bilo od njih samo ono što bi se odnosilo na bračne odnose. Njihova je ljubav bila čovečanska, ali po bogatom duhovnom životu njihovih duša izvanredno produhovljena. Njihovo je međusobno vladanje bilo prirodno i domaće, da susedi nisu mogli ništa primetiti, iako je sv. Josip bio prema Majci Božjoj nada sve fin, nežan i oprezan, tako da ga može Crkva punim pravom nazivati »stidljivi Čuvaru Djevice«.

Zaručnici i muževi imaju u sv. Josipu divan uzor, kako se moraju vladati prema onima koje žele odabrati ili su ih već odabrali za pomoćnice i pratioce njihova života. Na svaki način odnosi moraju biti produhovljeni. Čovek je čovek po duši, duhovnom životu pripada prvo, najodličnije mesto. Telesne prohteve mora uređivati verom prosvetljeni razum; katkada ih treba potisnuti u pozadinu ili ih čak isključiti. Neobuzdani polni nagon znak je niskog duha i velike sebičnosti. Kršćani, koji treba da budu u savremenom životu svetlo i kvasac, moraju više poštivati sv. Josipa i smelije ga nasledovati.

Božja je Providnost odabrala različne vrste saradnika u pripremanju i širenju Božjeg kraljevstva. Ivan Krstitelj ili sv. Petar postaju izričito misionarske, javne ličnosti, koji se svojim životom, rečima i delima izdižu iznad svoje okoline i deluju kao gromovnici na nju. Padaju kao mučenici, žrtve svoga misionarskog zvanja. Sveti je Josip drugačija ličnost. Božja mu je Providnost namenila drugačiju ulogu. Živi ti-

ho, malo govori, — u Svetom pismu nije očuvana nijedna njegova reč — radi, izvršava naređenja neprimetno. Stvarno skrovit svetac, ali ipak se njegova duša sunča u milosti Božjoj i sjaji u vrhunaravskoj lepoti, pošto odlično koristi blizinu najsvetijih osoba za osobno posvećenje. Papa Pijo XI lepo je kazao za sv. Josipa, da je tišina sv. Josipa imala zablistati kasnije te da joj slava ima živeti u sve vekove.

Isus je glava Crkve, koja je njegovo telo. A mi vernici smo udovi tog tela. Kao što je sv. Josip nekada štitio malu osnovnu ćeliju Crkve u nazaretskoj Obitelji, tako je sada njegov zadatak da štiti otajstveno Kristovo telo — katoličku Crkvu. Papa Pijo IX proglasio je sv. Josipa zaštitnikom Crkve, dakle svih njezinih udova, bez obzira kakvu službu obavljaju. Prema tome sveti je Josip zaštitnik hijerarhije pape i biskupa, i njihovih pomoćnika u svetom redu kao i svih laičkih apostola, koji su pozvani na taj apostolat neizbrisivim znakom vojnika Kristovih. Sveti Josip svojim zagovorom pomaže i štiti sve saradnike i borce u Božjem kraljevstvu koji rade na spasenju Kristovih udova i za slavu Božju. Petrov naslednik papa Ivan XXIII je s puno poverenja preporučio sv. Josipu drugi Vatikanski koncil, neka on bdije nad svima onima koji vredno rade na njegovom pripremanju te ga privede do punog uspeha.

U naše se vreme širi štovanje sv. Josipa. Izgleda da će se uskoro njegovo ime izgovarati kod svake svete mise. Važan je njegov primer skrovitog, tihog, savršenog ispunjavanja svojih dužnosti. Većina ljudi živi jednostavnim nepoznatim životom. U sv. Josipu može svaki naći divan uzor kako se može u takvim prilikama posvetiti.

Ljiljan u ruci sv. Josipa! Muška omladina neka se ugleda u tog sveca! Ima uzvišenijih ideala nego što je setilna ljubav, ideala za koje se valja oduševljavati. I kad čovek upozna svoj životni cilj, onda se treba svim mladim bićem založiti da se izvrše postavljeni zadaci, da se postigne postavljeni cilj.

Pokrovitelju svete Crkve, moli za nas!

KAZNA PRARODITELJA I OBEĆANJE SPASITELJA

»Tada reče Gospod Bog zmiji: Jer si to učinila, da si prokleta među svom stokom i svim životinjama zemaljskim- Na trbuhu ćeš svome puzati i prah ćeš jesti sve dane života svoga! Neprijateljstvo postavljam između tebe i žene, između roda tvojega i roda njezina. On će ti satrti glavu; a ti ćeš ga raniti na peti« (Gen 3, 14—15).

Zmija (Sotona-napasnik) nije prekršila zapovijed Božju, a ipak je Bog prvu kažnjava, jer je ona glavni krivac. Prokletstvo, koje Bog izriče nad zmijom, nije samo neka želja da joj bude zlo. Ovo je prokletstvo djelotvorno, povlači za sobom tešku kaznu. Praroditelje neće Bog prokleti, jer kazna, koju im određuje, ima biti samo vremenita u vidu dolaska Spasitelja. Prokletstvo nad napasnikom, međutim, ima biti trajno i nepopravljivo. Ono je dvostruko: I) »Na trbuhu ćeš svome puzati i prah ćeš jesti sve dane života svoga«. Ove riječi Božje treba tumačiti u svijetlu drugih sličnih izreka u samom Svetom pismu i onda usporediti sa sličnim izrazima drugih starih spisa Istočnjaka onog vremena. Na taj način doznajemo, da izrazi »puzati na trbuhu« i »jesti prah« znače najveće poniženje i prezir. Prorok Izaija govori o poganskim kraljima, koji »klanjaju ti se licem do zemlje i cjelivaju prah tvojih nogu« (Iz. 49, 23). Sam Mojsije, kada određuje koje su životinje čiste, a koje nečiste, s najvećim prezirom spominje »svi mali gmizavci, što pužu po zemlji, gadni su« (III. Mojs. 11, 41). U drugim istočnjačkim spisima često čitamo, kako pobijeđeni neprijatelji moraju puzati po zemlji i lizati prah zemaljski. To je, dakle, čin najvećeg poniženja. Kada Bog određuje takvu kaznu za zmiju — napasnika, dakako da ne misli na zmiju životinju, nego na samog Sotonu, koji će biti ponižen u najvećoj mjeri. Ovo je, dakle, istočnjački slikovit način govora, kojim se izražava trajno i konačno poniženje Sotone. II.) »Neprijateljstvo postavljam između tebe i žene, između roda tvojega i roda njezina. On će ti satrti glavu; a ti ćeš ga raniti na peti« (Gen

3, 15). Konačnom poniženju i preziru slijedi drugo prokletstvo sa još većom kaznom. Grijehom je Eva podlegla napasniku, njemu udovoljila i time se s njime povezala. Taj savez ili prijateljstvo Bog pretvara u vječno neprijateljstvo. S jedne je strane žena (Eva) sa svojim potomstvom, s druge strane Sotona i njegov rod (njegovi pristaše). Borba će biti trajna i nepomirljiva, a svršetak pobjeda nad Sotonom.

Ove riječi Svetog pisma sadrže i prvo mesijansko proročanstvo. Ljudski rod (potomci Evini) pobijedit će Sotonu po svojoj glavi Spasitelju Isusu Kristu. Sotona će, međutim, napadati i samog Mesiju i on će osjetiti njezin ujed u vrijeme svoje muke i smrti na križu. Taj ujed neće biti na štetu ljudskom rodu, jer će muka i smrt Isusova biti izvor spasenja cijelog čovječanstva. Isus će radi tog ujeda trpjeti, ali će se trpljenje i smrt preokrenuti u slavu Uskrsnuća i Uzašašća. Za zmijin ujed kaže se »ti ćeš ga raniti na peti«, na najnižem dijelu tijela i prema tome bez težih posljedica za cijelo tijelo. Mesija, međutim, »satrti će glavu«, smrtno će raniti Sotonu na najvažnijem dijelu tijela: pobjeda će biti puna! Kristova smrt (prividna pobjeda Sotone) okreće se u smrtni poraz napasnika.

Borba između Sotone i Krista pravi je tip borbe, koja još traje između Otajstvenog Tijela Kristovog (Crkve) i Sotone sa svojim pristašama. I u toj borbi Sotona vreba i ranjava Kristovu Crkvu (progonstva, mučenici itd.), ali i ta je rana samo »rana na peti«, jer je bezopasna za opstanak i život cijelog Tijela: »i vrata paklena ne će je nadvladati« (Mt 16, 18). Kao što je smrt Kristova bila izvor spasenja za čitavo čovječanstvo, tako će i rane na Njegovom Otajstvenom Tijelu — Crkvi biti sjeme novih kršćana. Svršetak borbe bit će i opet smrtonosan za Sotonu. Njezin će poraz biti konačan a poniženje vječno: »I uhvati zmaja, staru zmiju, koja je đavao i sotona, i sveza ga... i u bezdan baci ga, i zatvori, i zapečati nad njim, da više ne zavodi naroda... I đavao, koji ih je zavodio, bi bačen u jezero ognjeno i sumporno... i bit će mučen dan i noć u vijeke vijekova« (Otkr 20, 2, 3, 10).

Nekoji prijevodi Svetog pisma imaju izraz »ona će ti satrti glavu«. Sveti Oci odnose te riječi na B. D. Mariju. Međutim, u izvornom tekstu stoji »on će ti satrti glavu«, tj. Mesija. Dakako, pobjeda i slava Sina (Mesije) pripada i Majci. Ona je, naime, nova Eva i nova majka svih ljudi, jer je rodila novog Adama Isusa Krista, Spasitelja. Marija, dakle, sudjeluje u borbi i u pobjedi svoga Sina: ona pod Križem proživljava muku Isusovu, a nakon toga slavi pobjedu na dan Uskrsnuća. Osim toga Marija je bez istočnog grijeha začeta i kao takva slobodna od bilo koje đavolske vlasti. Svojim Bezgrešnim Začećem i svojim rađanjem Mesije, Marija zauzima prvo mjesto u borbi i pobjedi nad Sotonom. Isus je, dakle, Glava i Spasitelj, Marija je odmah iza Njega, prva između ljudi.

Nakon prokletstva i kažnjavanja glavnog krivca zmije - napasnika, Bog izriče presudu nad drugim krivcem, nad Evom: »Mnoge ću ti muke zadati, kad zatrudniš. U bolovima ćeš rađati djecu, a ipak ćeš žudjeti muža svojega, koji će ti biti gospodar« (Gen 3, 16).

Istočnim grijehom nestaje mimonaravni dar bezbolnosti. Stoga će Eva osjetiti fizičke bolove za vrijeme trudnoće i rađanja, a kasnije i u odgoju svoje djece. Spolna će strast imati prevlast. Zbog toga će žena, i ako svijesna bolova trudnoće i rađanja, ipak »žudjeti muža svojega«; jača će biti strast nego strah od trpljenja. Ovoj nevolji dodaje se i druga: muž »će ti biti gospodar«. Ovim riječima Bog ne proglašava neki posebni zakon po kojem bi žena postala manje vrijedna ili niža od muškarca. U cijelom se odlomku govori o bračnim odnosima, pa i ove zadnje riječi treba shvatiti u tom smislu. Spolna će strast zavladati ženom, ali isto će takva strast zavladati i muškarcem. U zadovoljavanju bračne dužnosti ispoljit će se i neuredna strast muža, koji će zagospodariti ženom i zadati joj mnoge boli. Kao posljedica svega toga žena će pasti sa svojeg dostojanstva i biti prava ropkinja za vrijeme poganstva. U kršćanstvu vraća se ženi njezino dostojanstvo, ali ipak »muž je glava ženi« (Ef. 5, 23), »jer nije muž od žene, nego žena od muža. Jer muž nije stvoren radi žene, nego žena radi muža« (1 Kor 8—9).

»Adamu reče: Jer si popustio molbi žene svoje i jeo s drveta, za koje sam ti zapovijedio: Ne smiješ jesti s njega, to neka je prokleta zemlja poradi tebe. S mukom ćeš se od nje hraniti sve dane života svojega. Trnje i korov rađat će ti, i ti ćeš jesti zelje poljsko. U znoju ćeš lica svojega jesti kruh, dok se vratiš u zemlju, od koje si uzet. Jer prah si i u prah se vraćaš« (Gen 3, 17—19).

Dvostruka je presuda protiv Adama: prokletstvo zemlje, koju će on morati obrađivati, i bol u životu sa smrću na koncu. U ovoj presudi odražava se pravednost i milosrđe Božje: zemlja je prokleta; ona će sama od sebe rađati trnje i korov, ali će čovjek svojim radom ipak crpsti iz zemlje potrebnu hranu. Prokletstvo, dakle, nije potpuno: čovjeku ostaje još nešto od onog vladalačkog prvotnog dostojanstva: »Napunite zemlju i podvrgnite je svojoj vlasti« (Gen 1, 28).

U kazni naših praroditelja možemo uočiti ove posljedice:

I. Zajednička kazna Adama i Eve: gubitak mimonaravnih darova pravednosti, bezbolnosti, besmrtnosti za sebe i za svoje po-

tomke; gubitak Božjeg prijateljstva, a prema tome i Njegove milosti; vječna borba ljudskog roda sa zmijom-napasnikom, sa silama zla.

II. Osobne kazne: Žena će kao majka mnogo trpjeti prigodom začeća, trudnoće, rađanja i odgoja svoje djece; a kao žena bit će podložna mužu, kojim će gospodariti jake snage spolne strasti.

Radi muževljevog grijeha zemlja je prokleta. Stoga će muški rad oko obrađivanja zemlje i zasluživanja svagdašnjeg kruha biti naročito težak. Tek »u znoju svojega lica jest će kruh«.

Adam je glava i otac cijelog čovječanstva. Stoga i njegov grijeh nije samo osobni grijeh, već grijeh glave. Taj grijeh prelazi od glave na potomke a s njime i posljedice grijeha. Jedini izuzetak bit će Majka Isusova, B. D. Marija, koja će biti bez istočnog grijeha začeta.

Na kraju žalosne povijesti griješnog pada naših praroditelja, ipak treba da se divimo neizmjernoj dobroti i milosrđu Božjem. U samoj presudi nad krivcima, Bog najavljuje pobjedu ljudskog roda nad Sotonom, a to se obistinilo u Isusu Kristu Gospodinu našemu: »jer gdje se je umnožio grijeh, ondje se je još većma umnožila milost. Da kao što je vladao grijeh za smrt, tako i milost da vlada pravdom za život vječni, po Isusu Kristu, Gospodinu našemu« (Rim 5, 20—21). »Jer kako po čovjeku smrt (Adamov grijeh), tako dođe i uskrsnuće mrtvih po čovjeku« (po Isusu, Bogu i čovjeku) (1 Kor 15, 21). S pravom, dakle, možemo Bogu zahvaljivati, jer je on divno stvorio svijet i ljude, ali je sve još divnije obnovio po svojem Spasitelju.

ŽIVOT POD KRIŽEM

Od židovstva preko karmela u logor smrti

Zato se ne treba čuditi što se Edith Stein tokom svog opširnog znanstvenog i vjerskog rada upoznala s mnogim velikim ličnostima, s njima se povezala ne samo svojim filozofskim radom, nego i dubokim prijateljstvom koje su joj očuvali i preko groba. Nabrojat ćemo samo neke između njenih najbližih prijatelja: nadbiskup dr Waitz iz Salzburga, već spomenuti P. Erik Przywara S. J. p. Daniel Feuling O. S. B. iz opatije Neuburg i pred svima knez i opat Rafael Walzer iz opatije Beuron, koji je bio više godina njen duhovni savjetnik i vodič. Opatija Beuron bila joj je poslije prelaza domaća kuća, onaj tihi kutić kuda se povukla da se sabere, duhovno orijentira i nađe kažiput za budućnost. P. Damaso Zäringer O. S. B. prikazuje Edith Stein kao ženu molitve: »Njena pojava i njeno vladanje činilo je na mene utisak, kakav čine orante, slike molećih figura iz onog najstarijeg doba crkvene umjetnosti u katakombama... uistinu, Edith je bila žena molitve, koja stoji u sadašnjosti, ali je ipak daleko od nje. Sva je uronjena u Krista, i kao da ne zna ništa drugo osim riječi Gospodinove: »Ja sama sebe žrtvujem za njih, da i oni budu posvećeni istinom« (Iv 17, 19). Neka Švajcarka opisuje svoj utisak o njoj u Beuronu ovako: »Tamo je mogla ustrajati sate i sate u molitvi pred Majkom Božjom od Sedam žalosti. Danas mi se čini da Edith nije molila samo za muku, nego da je imala osjećanje da će i nastupiti put krža. Da je to njeno predosjećanje u njoj postiglo visok stepen izvjesnosti, dokazuju mnoge njene izjave. Kad je u Njemačkoj počelo progonstvo Židova, kazala je: »Ovo je sjena križa koja pada na moj narod. O, kad bi htio doći do spoznaje! ...« Iz onog vremena opisuje sama jedan sat duboke sabranosti u molitvi ovako: »Razgovarala sam s Kristom i kazala mu da znam da je to njegov križ, sada naložen židovskom narodu. Većina njih to ne shvaćaju, ali oni koji to razumiju, moraju ga u ime ostalih dragovoljno uzeti na svoja ramena. Ja hoću. Neka mi samo kaže na koji način. Na svršetku pobožnosti bila sam u duši uvjerena da me je uslišio. Ipak još nisam znala, u čemu će biti ta patnja križa.«

Da je Edith Stein bila svjesna ove svjetske prekretnice, u kojoj se nije radilo samo o rasnoj sudbini, nego o sukobu dva duhovna tabora, dokazuje njeno pismo koje je kasnije pisala svojoj časnoj majci: »Ljubazna Mati! Dozvolite mi, Visokopoštovana, da se predam Srcu Isusovu za pravi mir, da bi se gospodstvo Antikrista srušilo, ako je moguće bez novog svjetskog rata i da se može uspostaviti novi svjetski poredak. Htjela bih već danas, jer je već 12 sat. Ja sam ništica, ali Isus želi, i on će sigurno ovih dana još mnoge pozvati.«

Tako smo došli do sudbonosne godine 1933, do početka nesretnog Hitlerovog režima u Njemačkoj. Razumije se da je morala Edith Stein kao rođena Židovka otkazati u Münsteru mjesto svoje docenture. Svoje zadnje predavanje je imala 25. veljače 1933.

Time je imala za usavršavanje svoje vjere slobodan put. Još iste godine stupila je u samostan bosonogih karamelićanki u Köln-Lindenthalu, ali je prije toga još uredila svo-

je vanjske poslove i oprostila se od rođene majke.

Slijedilo je nekoliko milosti punih godina sretne Kristove zaručnice. Bio je to put dragovoljne poslušnosti, poniznosti i neprekidnog unutrašnjeg razvoja. Godine 1934 bilo je svečano preoblačenje, a četiri godine kasnije svečani zavjet. »Životni put koji smo odabrali, treba uvijek vjerno i čisto nastaviti, da bismo mogli takav redovnički život pokloniti kao ugodan dar onomu kojemu to dugujemo. Sasvim se predati Bogu u ljubavi, na sebe potpuno zaboraviti, žrtvovati svoj život za Boga i spas duša, to je pokretna snaga, princip i cilj samostanskog života.« To su izjave Edithe Stein iz onog vremena, koje svjedoče o njenom visokom shvaćanju redovničkog života.

S paljenjem njemačkih sinagoga počelo je pravo mučeništvo njemačkih Židova. Sada je bila u opasnosti i ona. Zato je bilo određeno da se premjesti u karmel Echth u Holandiji Neki prijatelj samostana prevezao ju je krišom u autu noću i u magli preko holandske granice. Edith je ostala u Echtu sakrivena i pošteđena do 1942 godine. Mogla je dovršiti svoje znanstvene radove. Njeno posljednje djelo: »Znanost križa« bilo je posvećeno tumačenju i proučavanju njenog velikog duhovnog predhodnika, mistika i crkvenog učitelja sv. Ivana od Križa. Ovo djelo pisala je, prema pričanju njene susestre Pije, tolikom marljivošću, kao da ju je gonilo neko predosjećanje... upotrijebila je za to svako slobodno vrijeme po danu i još dio noći. Svojih molitava ipak nije zanemarila. Na večer su je čuli kako je ostavila svoju ćeliju već prije znaka, da bi bila u pravo vrijeme u koru za matutin, a ujutro ustajala je isto prije danog znaka. Kroz prozorčić ćelije moglo se je vidjeti kako moli raširenih ruku. Unutrašnje uzbuđenje nas hvata kada nam ista redovnica pripovijeda da su njeni poslednji reci »Znanosti križa« napisani ujutro onog istog dana kojega joj je veče donijelo hapšenje. Pisala je kao da sam Sveti Duh vodi njenu ruku.

Kako je hapšenje dramatski proteklo, govorili smo već na početku. Unatoč grozničavoj brizi prijatelja u Švajcarskoj, unatoč pomoći saveznih vlasti i visokih crkvenih ličnosti, unatoč pripravnosti švajcarskog karmela La Paquier, da bi č. s. Tereziju Benediktu, u svijetu dr Edith Stein, sakrio u svojim zidinama, nije mogla biti istrgnuta iz vihora događaja koji su se razvijali.

Samo par dana poslije hapšenja možemo još slijediti tragove s. Terezije Benedikte na njenom posljednjom putu patnje. Saznalo se za njen boravak u holandskom logoru za skupljanje u Westerborgu. I ovdje je razvijala svoju prirođenu radinost kršćanske ljubavi: tako pere djecu, tješi odrasle, moli se sa svima i za sve. Uvijek je puna širokogrudne dobrote i do kraja upravo vesele spokojnosti. Svršila je dvostruki put odnosno povratak na putu križa usred svog naroda k Isusu, najvećem članu svoga naroda.

Preko tisuću Židova katolika bilo je u noći između 6 i 7 kolovoza g. 1942 iz logora Westerborg u Holandiji odvedeno u jedan istočni logor uništavanja s plinom, najvjerojatnije u Osvijecim u Poljskoj.

Posljednje pismo s. Terezije Benedikte o toj vožnji u smrt, naslovljeno časnoj Majci, završava riječima: »Sasvim sam zadovoljna. Znanost križa možemo pridobiti jedino, ako križ ozbiljno osjećamo. U to sam bila uvjerena od prvog trenutka i kazala sam od srca: Ave crux, spes unica — Zdravo križu, jedina naša nado!«

* * *

Na osnovu ovog članka može se čitalac uvjeriti, da je s. Terezija Benedikta dr Edith Stein izvanredna pojava u našem svijetu. Nijemci se s pravom ponose tom velikom ženom. Ona je danas poznata gotovo cijelom katoličkom svijetu. Nijemci su izdali sličice, na kojima se nalazi molitva, da bi ta službenica Božja bila proglašena blaženom.

Molitva glasi: O Bože, ti Vjekovječni i Izvore sviju stvorova, zahvaljujemo ti se za velike darove i milosti, koje si podijelio svojoj službenici Tereziji Benedikti od Križa, da bi je nama darovao kao svijetlo nauke i primjer kreposti. Molimo se beskrajnom Veličanstvu tvome, da izvoliš uzveličati svoju službenicu i dodijeliti joj čast oltara, jer na zemlji nije tražila drugo nego to, da bi Ti sa križem tvog Sina spasavala duše i tako slavila tvoje ime: koji živiš i kraljuješ u vijekove vjekova. Amen.

Po knjizi: Hilda Graef: LEBEN UNTER DEM KREUZ, eine Studie über Edith Stein. Carolusdruckerei Frankfurt am Main. 1954.

— Svršetak —

Japanski oficir Mitsou Fičida, koji je 7 decembra 1941 vodio vazdušni napad na američku pomorsku bazu Perl Harbur odbio je zbog grižnje savesti da posle rata još dalje služi u ratnoj mornarici. Obratio se na kršćanstvo, postao protestant te vodi sada neku organizaciju za širenje Svetog pisma u Japanu.

U Indiji je odlučeno da se pre školske obuke peva odnosno recituje posebna molitva. Indijci su dakle prihvatili ono što se u kršćanskim školama od vajkada prakticiralo.

DEVICA ORLEANSKA

Ivana od Arka spada bez sumnje među najčudnovatije svetice mučenice katoličke Crkve. Njezina je pojava vekovima bila preporna. Neki su je već za života držali sveticom, dok su je drugi osuđivali kao opasnu vešticu, najblaže rečeno, žrtvu svog ludila. Svetska literatura volela je obrađivati njezin slučaj; no, ni umetnici nisu je razumeli niti su u pravom svetlu prikazali njezin lik.

Budući da je Crkva tu izvanrednu pojavu proglasila sveticom, a njena je domovina štuje kao svoju nebesku zaštitnicu, ne treba da se plašimo prihvatiti Ivanu od Arka takvom, kakva je bila. Valja znati da je njezin slučaj pomno sa svih strana osvetljen i proučen. Debela naučna dela napisana su o njoj.

Devica Orleanska liči na one velike žene starog zaveta kao što su bile Debora, Judita, Estera, koje su svojim ličnim zalaganjem, svojim krepostima i po cenu opasnosti vlastitog života spasavale svoj narod od neprijateljske najezde.

Ivana od Arka rodila se 1412 u seljačkoj porodici u Domremiju, u severoistočnom delu Francuske. Kao devojka ničim se nije razlikovala od svojih drugarica, s kojima se igrala i zabavljala, redovno pohađala crkvu. Bila je zdrava, dobro razvijena, ali nepismena. Obavljala je kućna i poljska dela, a katkada i čuvala stado.

Kad joj je bilo 13 godina, imala je prvi puta viđenje arhanđela Mihaela, koji joj je nagovestio razgovore sa svetom Katarinom i Margaretom. Kroz četiri godine bilo je više razgovora sa pomenutim sveticama koje su joj objavile da ju je Bog odredio za važno vojničko i političko poslanstvo, da naime oslobodi Orlean od neprijateljske opsade i kralja privede u Reims na krunisanje.

Zdrava priprosta devojka sa prirodnim osećajem prosuđivanja bunila se protiv takvog zahteva, prosto zato što je nesposobna za takav poduhvat. Ali je ipak udvostručila svoje molitve i zavetovala svoje devičanstvo.

Misleći na Kristove reči: »Ko više ljubi oca ili majku nego mene, nije mene dostojan« (Mt 10, 37), Ivana je na zahtev nutarnjeg glasa potajno bez kakvog oproštaja napustila rodni dom i pošla u Vokuler do vojnog zapovednika, moleći ga da je pošalje u glavni stan kralju Karlu VII. Pomoću svog ujaka uspela je nagovoriti komandanta da je uslišao njezinu molbu. Pre nego je došla u dodir s vojnicima, preobukla se u muško vojničko odelo, dala si skratiti kosu da je izgledala kao neki paž. Osedlali su joj konja i tako u društvu male vojničke pratnje po opasnom putu kroz neprijateljske postaje stigla na cilj.

Kralju je iskazala najodanije svoje poštovanje, kratko mu izložila svoje poslanstvo i tražila da se pristupi izvođenju planova. No, morala je prilično vremena čekati, podvrći se raznim neprijatnim pregledima i ispitivanjima, pre nego su komisije donele privremen sud da ne izgleda da bi Ivana bila žrtva đavolske varke ili ljudske zloće. Iako nepismena, pokazala se razumnom, duhovitom, čak zajedljivom, prema tome kako su bila postavljena često unakrsna pitanja.

Kad se to završilo te je došla u vojnički logor, vojni komandanti nisu joj pokazivali mnogo poverenja. Dali su joj za pratnju jednog oficira i malu četicu vojnika, ali su je nerado zvali na vojna savetovanja. Često je morala silom na licu mesta iznuditi odluku. Kad su se vodile borbe za Orlean, zapovest je već glasila: natrag. Tada je Ivana pojurila napred, vikala i pozivala na borbu. Prva se počela penjati po lestvama na zidine. To je privuklo pažnju vojnika koji su se već povlačili, da su pošli za njom i neverovatnim oduševljenjem i novom snagom nastavili borbu i osvojili najvažnije položaje, što je obezbedilo konačno oslobođenje grada Orleana.

Desilo se slično kao 27 godina kasnije pred Beogradom. Janko Sibinjanin je očajavao i povlačio se, ali je Ivan Kapistran iznenadnim ispadom svojih križara odlučio pobedu kršćanskog oružja.

U toj borbi Ivana je bila ranjena, ali je odvažno sama izvukla neprijateljsku sulicu iz svog ramena i nastavila borbu. Grad Orlean je slavio svoju junakinju i u znak zahvalnosti poklonio joj jednu kuću.

Oslobođenje Orleana bio je prvi cilj njezinog poslanstva. Ljudski govoreći, taj je poduhvat bio s vojničkog stanovišta vrlo važan. Orlean leži na okuci reke Loare u središnjoj Francuskoj. Kad bi taj grad pao u neprijateljske ruke, teško bi bilo organizirati daljnju odbranu zemlje. Dok je pobeda dezorijentisala neprijatelje, domaćoj je vojsci ulila novo oduševljenje Nemoguće je zamisliti ,da bi takav plan bio plod rasuđivanja mlade 17 godišnje devojke, koja nije imala ni pojma o vojnoj veštini. To je znak da je Ivana postupala i radila po nadahnuću više sile.

Vojne operacije su iz Orleana krenule u pravcu Reimsa gde je trebalo, tako je devojka iz Arka govorila, krunisati kralja. Jedan grad za drugim pao je u ruke pobedničke vojske, u kojoj se u prvim redovima nalazila Ivana. Nastupala je kao pojava iz drugog sveta. U njezinoj blizini vojnici se nisu usudili psovati, prosto govoriti, kako tek da bi se prema njoj nepristojno pona-

šali. Ona je upravo očaravala vojnike da su neodoljivo slušali njezina naređenja i povinjavali se njezinim uputama...

Za kratko vreme Reims je bio oslobođen. Vrhunac slave i sreće je predstavljao za mladu Ivanu Dark dan, kada je u katedrali tog starodrevnog francuskog grada stajala pokraj kralja Karla VII sa svojim barjakom i prisustvovala njegovom krunisanju. Time je bila njezina misija zapravo završena. Nutarnji glas je uvek tražio da izvede ta dva dela. Iako je Ivana uvek govorila da postupa po zahtevu više sile, ipak nije bila pasivna, neko golo oruđe, nego je svim žarom svoje mladosti izvodila dela sa celim zalaganjem svog bića.

Otada počinje njezina tragika. Vojni komandanti joj kroz sve vreme nisu bili naklonjeni. Možda je bilo tu i zavisti, podozrenja što se ta devojka meša u njihove poslove. Već ranije su je svuda kočili i sprečavali u akciji, iza velikog trijumfa u Reimsu to se još jače pokazalo. Ivana je tražila da vojska krene iz Reimsa prema Parizu, kako Englezima ne bi dopustili da se reorganizuju, ali je naišla na protivljenje. U jednoj naknadnoj borbi ostavili su je s malim odredom samu, tako da je pala u zarobljeništvo burgundskog kneza Filipa, koji ju je za 10 000 zlatnika prodao Englezima.

Ivana je predviđala takav svršetak, pošto joj je nutarnji glas govorio da do blagdana Ivana Krstitelja neće biti više na slobodi. Počela je kalvarija mlade Ivane.

Englezi su bili neopisivo sretni što su se dokopali do vinovnika njihove sramote i nesreće. Njima je stalo da se operu od sramote koju im je ta devojka nanela i da bace sumnju na valjanost krunisanja u Reimsu. Plan je bio gotov: devojku treba proglasiti vešticom, golim oružjem đavla, uprljati njezinu čast, da nije nikakva devica nego obratno prostitutka, da se odrekla Boga i Crkve, te se predala đavlu, da je bila krvolok i da se naslađivala u mukama neprijateljskih vojnika itd.

Biskup Košen iz Boveja preuzeo je zadatak da sastavi potrebni crkveni sud koji će postupati prema željama engleske krune. Potreban novac dolazio je iz Engleske, sudije i pomagači dobili su razna obećanja kako će biti njihovo delo pošteno nagrađeno. Oko sto teologa, jurista, lekara bilo je zaposleno u pripremanju tog velikog sudskog procesa, koji je bio ruglo svake pravde.

Neverovatno teško iskušenje za mladu nevinu devojku. Ležala je u okovima oko vrata, na nogama i rukama u samici u Ruenu. Zvali su je na preslušavanje, tu se izopačavale činjenice, podmetala kriva tumačenja, rugalo se onome što je njoj bilo sveto — glas Božji i njezino poslanstvo. Vređali su njezinu devojačku čast, optuživali je za veze sa đavlom itd.

Ona se junački ponela. Iako se proces vukao tri meseca, te nije imala nikakve utehe, niti advokata niti su joj udovoljili kad je tražila svetu pričest, ona je istrajala kod svoga: da je nevina, da je vršila samo volju Božju. Sud joj je jasno stavio do znanja da je kao tvrdokornu vešticu i buntovnicu protiv Crkve čeka lomača, da joj je jedini spas da izbegne takvu strašnu smrt, da konačno ipak pristane te se prizna je krivom. U trenutku duševne slabosti ona je popustila pritisku i pod uticajem straha od lomače pritisla prst na već spremljeno priznanje krivice. Kad se osvestila, nju je tako pekla savest što se izneverila glasu Božjem, da je opozvala gornji pristanak. Iza toga je brzo usledila konačna osuda: smrt na lomači. Pred smrt dozvolili su joj svete sakramente i 30 maja 1431 pod vojničkom stražom odvedena je na trg gde je bila spaljena.

Radost podmićenih i nesavesnih sudija i njihovih engleskih gospodara bila je kratkog veka. Na sam dan izvršenja smrtne presude sekretar engleskog kralja je kazao: »Mi smo svi izgubljeni, sveticu smo spalili«. Za kratko vreme Englezi su morali ostaviti za uvek Francusku, kako je Ivana prorekla.

Kad se Francuska oslobodila, Francuzi nisu mogli mirne duše gledati sramotu koju je crkveni sud pod engleskim uticajem bacio na njihovu junakinju i njihovu zemlju. Rodbina Ivane Dark zamolila je Papu da se proces obnovi i da se izreče pravedna presuda.

Proces je bio obnovljen. Proučen je raniji proces. Eto, šta se kazalo za nj: »Sva sudska rasprava kao i osuda puna je laži, klevete, nepravde, očitih zabluda. Prema tome se dokidaju i proglašuju bezvrednima«. Čast Ivane od Darka, slavne Device Orleanske bila je spašena. Njezino je pogubljenje ožigosano kao sudsko umorsvo. Konačno je bio uveden i crkveni proces za beatifikaciju i kanonizaciju. Godine 1909 bila je proglašena za blaženu, a godine 1920 za sveticu.

Dramatičan je bio životni put te neobične devojke. Bog se poslužio nepismenom seljačkom devojkom da izvede veliko vojničko i političko delo. Ponovo se potvrdilo ono što stoji u Svetom pismu: »Ali što je ludo u očima sveta, izabra sebi Bog, da posrami mudre: što je slabo u očima sveta, izabra sebi Bog, da posrami jake«

Bilo je slučajeva u svetskoj povesti da su se crkveni ljudi zbog politike i materijalnih koristi nedostojno udvarali svetskoj vlasti i osudili nevinog. I nad Kristom samim izvršio se je takav monstrum proces. Presuda je već davno ranije pala, sudska je rasprava služila za masku.

Mnogo korisnih pouka pruža nam život Device Orleanske.

O OPĆEM CRKVENOM SABORU

Korizmena pouka katoličkih biskupa Jugoslavije

Papa najavljuje Opći crkveni sabor

Dragi vjernici!

Vama je poznato da se svake godine od 18. do 25. siječnja u našim crkvama posebno moli za sjedinjenje svih kršćana u jednoj Crkvi i za obraćenje nevjernika. To je takozvana »molitvena osmina za sjedinjenje«, koju obavljaju ne samo katolici, nego i mnogi kršćani nekatolici.

Na zadnji dan ove molitvene osmine prije dvije godine, dne 25. siječnja 1959. prisustvovao je Sv. Otac Ivan XXIII. u rimskoj bazilici sv. Pavla »izvan zidina« proslavi blagdana Obraćenja sv. Pavla. Iza svečane Mise povukao se Sv. Otac s osamnaest prisutnih kardinala u jednu od dvorana stare benediktinske opatije uz baziliku sv. Pavla. Tu je Papa govorio kardinalima. Kad su izlazili, mnogi od kardinala nisu skrivali uzbuđenja. O čemu je govorio Ivan XXIII., nepuna tri mjeseca nakon što je postao nasljednik sv. Petra? Evo Papinih riječi: »Časna braćo i dragi naši sinovi! Navješćujemo pred vama, pomalo dršćući od uzbuđenja, da smo ponizno ali odrešito odlučili, da se održi dijecezanska sinoda za grad Rim i Ekumenski koncil za opću Crkvu. Vama, časna braćo i dragi Naši sinovi, nije potrebno potanje objašnjavati o povijesnom i pravnom značenju ovih dviju namjera. One će sretno dovesti do željenog i očekivanog prilagođavanja Zakonika crkvenog prava današnjim potrebama« (AAS 1959, 68).

Tri velika plana imao je pred sobom novi Papa: Prvo: održati sinodu, sabor svećenika rimske biskupije pod vodstvom Pape kao rimskog biskupa, da se raspravi što je potrebno za unapređenje duhovne pastve i duhovnog života vjernika rimske biskupije, koja je u zadnjih nekoliko desetljeća narasla na preko dva milijuna vjernika.

Drugo: sazvati Opći crkveni sabor na kojemu će biskupi čitavog svijeta razmotriti probleme Crkve u današnjici i donijeti potrebne zaključke.

Treće: Zakonik crkvenoga prava, koji je stupio na snagu god. 1918, uskladiti s potrebama današnjice.

Novoga su Papu mnogi zbog njegovih visokih godina smatrali »prelaznim Papom«. No on je već u prvim mjesecima svoga pontifikata priredio mnoga iznenađenja. Dao je dosta dokaza, da mu je misao mladenački svježa i da ima u njega stvaralačke odvažnosti. Ipak je namisao o sazivanju Općega crkvenoga sabora bila veliko iznenađenje. Sam Sv. Otac u jednom apostolskom pismu izjavljuje da mu se čini, da je ta misao došla kao Božji poticaj i da je to kao »cvijet neočekivanog proljeća« (Motu proprio »Superno Dei nutu«, AAS 1960, 433).

Od 25. siječnja 1959. katolička Crkva očekuje i priprema Ekumenski koncil.

Crkveni je sabor stvar ne samo biskupa i svećenika, nego i sviju pripadnika Crkve. Stoga vam, dragi vjernici, vaši biskupi žele progovoriti o ovom važnom događaju u životu Crkve.

Uštrojstvo Kristove Crkve.

Utemeljitelj Crkve Isus Krist organizirao je svoju Crkvu na taj način, da je svu vlast — vlast poučavanja, posvećivanja i upravljanja — predao »dvanaestorici«, t.j. zboru apostola na čelu s apostolom Šimunom—Petrom. Kako Crkva po Kristovoj odredbi ima postojati do svršetka svijeta, apostoli su »rukopolaganjem« određivali sebi pomoćnike, zamjenike, nasljednike. Tako već preko devetnaest stoljeća Kristovom Crkvom zakonito upravljaju biskupi, kao nasljednici apostola, na čelu s Papom kao nasljednikom sv. Petra, u kom je usredotočena vrhovna vlast i najviši auktoritet u Crkvi.

Ali vlast u Crkvi nije diktatura ni samovolja pojedinog nosioca vlasti. Zato vidimo već u »Djelima apostolskim« — gdje su opisani prvi počeci Kristove Crkve — da je apostolski zbor u pravom smislu riječi zbor, u kojemu »dvanaestorica« slobodno izmjenjuju svoje misli, a u stvarima koje se tiču zajednice vjernika obraćaju se na zajednicu. U važnim prigodama poglavar, Prvak apostola, premda je nosilac od Boga dobivene vlasti, ne želi postupati sâm; on okuplja oko sebe predstavnike zajednice i zajedno s njima vijeća.

»Apostolski zbor« u Jeruzalemu

Dvadesetak godina poslije Isusova uzašašća, oko god. 49. ili 50, mlada je Kristova Crkva bila stavljena pred težak problem. Nakon prvotnoga širenja Crkve među Židovima, dolazi sve veći priliv nežidova. Postavilo se mučno pitanje: trebaju li ovi obraćeni »pogani«, ako žele biti kršćani, obdržavati također čitav Mojsijev zakon? Rješenje ovoga pitanja bilo je od odlučne važnosti za širenje kršćanstva. Tada sv. Pavao polazi s Barnabom i nekoliko kršćana u Jeruzalem. Tu iznese stvar pred apostole i »starješine«. Na zboru su govorili Petar, Jakov, Pavao, Barnaba. Poznato je kakav je zaključak donesen: mi se spasavamo milo-

šću Isusovom; kršćanima nije potrebno da se drže Mojsijeva zakona. — Ovaj sabor utvrdio je jednu točku kršćanske nauke i dao je jasan smjer crkvenoj disciplini. To će tokom stoljeća biti dvostruka zadaća kojoj će se posvetiti budući koncili.

Pokrajinski crkveni sabori

Već je u kršćanskoj starini, u prvim vjekovima kršćanstva, postojao običaj, da su se biskupi i svećenici pojedinih crkvenih pokrajina ili pojedinih zemalja, obično okupljeni oko nadbiskupa metropolite, sastajali u većem ili manjem broju na vijećanja. Bilo je takvih pokrajinskih crkvenih sabora u Maloj Aziji, u Africi, u Italiji, u Galiji, u Španjolskoj. Poticaji su bili različiti: ili je trebalo zajednički nastupiti protiv skretanja u kršćanskoj nauci, ili je trebalo urediti pitanja crkvene uprave, ili je trebalo utvrditi zajednički postupak u disciplini. Ustanova crkvenih sabora za pojedine pokrajine (provincijalni koncili) ili za više crkvenih pokrajina zajedno (plenarni koncili) sačuvala se u praksi i u zakonodavstvu Crkve do dana današnjega. — U našoj su povijesti poznati splitski crkveni sabori god. 925. i 928., za vladanja kralja Tomislava. — Svi su ovi sabori odigrali u svoje vrijeme važnu ulogu za učvršćenje vjere i vjerskog života. — Ali ti sabori još nisu ono što razumijemo pod imenom Općih crkvenih sabora ili Ekumenskih koncila.

Što su dakle Opći crkveni sabori?

Izraz »opći« upućuje nas na to, da su to takvi zborovi biskupa, koji se odnose na Crkvu u cjelini, koji su — da tako kažemo — prošireni do dimenzija čitavoga kršćanskog svijeta. I to na dvostruk način: s jedne strane, da u njima imaju pravo prisustvovati i na njima odlučivati biskupi cijeloga svijeta; s druge strane, da njihovi zaključci obavezuju čitavu katoličku Crkvu.

Prema današnjem crkvenom pravu (can. 222—229) jedini Papa ima pravo sazvati Opći crkveni sabor. Papa također — osobno ili preko zamjenika — predsjeda saboru. Saborski zaključci dobivaju obaveznu snagu tek kad ih odobri i objavi Papa. Na Saboru imaju pravo odlučujućega glasa osim biskupa također kardinali i vrhovni poglavari određenih muških redova.

Prvi crkveni sabor koji ima karakter Općeg crkvenog sabora jest onaj, koji je održan u Niceji (u Maloj Aziji) god. 325. za Pape Silvestra i cara Konstantina, nekoliko godina nakon što je Konstantin dao Crkvi slobodu. Saboru je prisustvovalo preko 200 biskupa iz raznih dijelova tadanjeg kršćanskoga svijeta. Neki su od tih biskupa nosili na sebi posljedice nedavnih progona za cara Dioklecijana: bili su osakaćeni. Papu, koji zbog visoke starosti nije mogao doći, zastupala su na saboru dvojica izaslanika. Na saboru je jasno definirana nauka o božanstvu Kristovu. Tu je sastavljeno i »Vjerovanje« koje je kasnije, god. 381., dopunjeno na I. Carigradskom općem crkvenom saboru i koje danas molimo u Misi iza Evanđelja na nedjelje i blagdane kao »nicejsko-carigradsko vjerovanje«.

U prvom tisućljeću kršćanstva održano je svega osam crkvenih sabora, i to na kršćanskom Istoku, koji su priznati kao opći sabori. U drugom je tisućljeću održano daljnih dvanaest općih sabora, svi na Zapadu. Od ovih su najznačajniji Tridentski u XVI vijeku i I. Vatikanski god. 1869/70. — Dosad je dakle svega bilo 20 Općih koncila.

Značenje koncila u životu Crkve

Svi su ovi Koncili imali veliko značenje, većina od njih ne samo za svoje doba, nego i za kasnija stoljeća. Može se u neku ruku reći, da je povijest Koncila povijest života Crkve kroz razne poteškoće, koje je proživljavala kad se susretala i suočavala sa svijetom koji se razvija, s razvojem ljudske misli i sa civilizacijama koje slijede jedna iza druge. Na Koncilima su jasno utvrđene dogme naše vjere i osuđena zastranjivanja od pravog smisla Božje objave. Koncili su propisali mnoge odredbe za organizaciju crkvenog života i za duhovni život vjernika. Mnoge pojedinosti u crkvenom životu koje su nama danas sasvim razumljive i svakidašnje, vuku svoj korijen iz općih koncila. — Da Bl. Djevicu Mariju smijemo nazivati imenom »Majka Božja« ili »Bogorodica«, imamo zahvaliti koncilu u Efezu god. 431. Crkveni zakon o uskrsnoj Pričesti jest odredba IV. Lateranskog koncila god. 1215. Da se svećenički kandidati trebaju odgajati u posebnim sjemeništima, to je određeno na Tridentskom koncilu. Primjera bi se moglo navesti bezbroj.

Koliki je u Crkvi ugled Općih crkvenih sabora, vidi se po tomu što je Papa Grgur Veliki čak isporedio četiri prva koncila sa četiri Evanđelja, jer su u ovim koncilima formulirane osnovne kršćanske dogme o presv. Trojstvu i o Kristu. A u ispovijesti vjere sv. Leona IX. u XI. stoljeću stoje ove riječi: »Četiri opća sabora svestrano prihvaćam i poštujem kao četiri Evanđelja« (DB 349). — Crkveni zakonik kaže: »Ekumenski koncil ima vrhovnu vlast nad čitavom Crkvom« (can. 228 § 1).

Pošto smo vam, dragi vjernici, govorili općenito o crkvenim saborima, želimo vam još govoriti o crkvenom saboru koji je na-

javio Papa Ivan XXIII. i koji će se održavati u Vatikanskoj bazilici sv. Petra, pa će se stoga zvati Drugi (II.) Vatikanski koncil.

Službeni početak pripravnih radova za II. Vatikanski koncil

U mjesecu studenom 1960. započele su radom komisije za pripravu Koncila, o kojima ćemo još govoriti. I ovaj put je Sv. Otac priredio jedno iznenađenje. Odredio je, da na početku radova bude svečana služba Božja u Vatikanskoj bazilici, i to istočna liturgija Sv. Ivana Zlatoustoga na staroslavenskom jeziku, da se time naglasi jedinstvo Crkve. U nedjelju 13. studenoga prisustvovao je Papa svečanom bogoslužju bizantinskog obreda, koje su obavljali nadbiskupi i biskupi, te je sa svoga prijestolja pjevao na staroslavenskom jeziku, — vjerojatno prvi puta u povijesti Crkve, — određene dijelove bogoslužja i zlatnim križićem u ruci dijelio blagoslove. Na kraju službe Božje govorio je Sv. Otac, a poslije njega trojica biskupa-celebranata, svaki na drugom jeziku: ukrajinski, grčki i arapski. Bio je to veličanstven prizor jedinstva Kristove Crkve.

Slijedeći dan, dne 14. studenoga 1960., dala je opet Vatikanska bazilika sliku univerzalnosti Crkve. U apsidi bazilike sjedila su pred Sv. Ocem trideset i tri kardinala, a iza njih nekoliko stotina nadbiskupa, biskupa, svećenika i redovnika različitih rasa, narodnosti i obreda. To su bili članovi svih komisija za pripremanje Koncila i predstavnici rimskih središnjih crkvenih ureda. Mnogi su, videći taj prizor, govorili: Ta to je već Ekumenski koncil u malom! Tko je promatrao taj prizor, mogao je lako zamisliti kakav će biti budući Koncil. — Papa je tada, sa svojom prirođenom jednostavnošću, »kao u familijarnom razgovoru« (Osser. Rom. 14–15. XI. 1960), iznio svoje misli o Koncilu.

Što Papa očekuje od Koncila?

Evo Papinih riječi izrečenih ovom prilikom: »Uistinu, Mi očekujemo velike stvari od ovoga Koncila. Njegova će zadaća biti da se učvrsti vjera, nauka, crkvena disciplina, vjerski život kršćana. Osim toga Koncil mora uvelike doprinijeti, da se jasnije osvijetle i istaknu ona načela kršćanskoga poretka, koja nadahnjuju također pravi napredak građanskog, ekonomskog, političkog i socijalnog života. Zakon Evanđelja mora doći sve dotle, mora obuhvatiti i prožeti sve; sve također ono što nam dolazi »od rose nebeske i od rodne zemlje« (Gen 27, 28). Da, doći sve dotle. A to uključuje u sebi svijesno, plemenito, iskreno sudjelovanje svih onih koji sačinjavaju društveni poredak a to su: svećenstvo i svjetovnjaci, nosioci vlasti, intelektualci, radnici. Taj društveni poredak mora ići za tim, da savršeno poveže odnose između sadašnjega života nesigurnoga i punoga pogibelji i budućega vječnoga života koji će biti toliko sretniji, koliko kao ljudi i kao kršćani budemo odgovorili darovima milosti i milosrđu Božjemu«. (AAS 1960, 1012). — Ukratko rečeno: obnova kršćanskoga života na taj način, da Kristovo Evanđelje prodre u sva područja ljudskoga života.

Svaki je koncil u prošlosti trebao zauzeti ispravan kršćanski stav prema teoretskim i praktičkim pitanjima svoga vremena, koja su zadirala u nauku kršćanstva i u život kršćana. Značajka je sadašnjeg vremena, da je usmjereno gotovo isključivo prema ovozemnom materijalnom napretku i prema prednostima, koje čovjeku u sve većoj mjeri pruža tehnički napredak, dok duhovno i nadnaravno dolazi sve više u pozadinu ili se sasvim zaboravlja. Stoga će u današnjici biti zadaća Crkve i koncila, ne toliko da obrani ili uglavi jednu ili drugu točku objavljene vjere, kako je to bilo na koncilima prošlosti, nego da istakne životnu vrijednost i ljepotu Evanđelja, da naglasi kako samo sklad materijalnoga i duhovnoga, suglasje naravnoga i nadnaravnoga, odgovara ljudskoj naravi i osigurava pravo i trajno blagostanje ljudskoga društva. U tom smislu treba shvatiti naprijed navedene Papine riječi.

Na koji se način pripravlja II. Vatikanski koncil?

Možemo mirne duše reći: nijedan se koncil u prošlosti nije tako pomno, tako solidno i tako svestrano pripravljao kao što se pripravlja II. Vatikanski koncil. Tu pomažu iskustva prošlosti. Te će predradnje omogućiti, da se sam koncil održi i završi u razmjerno kraćem vremenu.

Na Duhove 1959. najavio je Sv. Otac, da je ustanovljena tzv. »predpripravna komisija« za koncil (Commissio antepraeparatoria) sastavljena od prelata Rimske kurije, na čelu sa, sada već pokojnim, kardinalom Državnim tajnikom Tardinijem. Ova je komisija obavila anketu najširih razmjera: obratila se na sve biskupe katoličkog svijeta, na rimske središnje crkvene urede, na sva katolička sveučilišta i zatražila od njih mišljenja i prijedloge o predmetima, koji bi se imali raspravljati na Koncilu. Na ovaj je poziv stiglo više od dvije tisuće odgovora, koje je trebalo sustavno, po predmetima srediti. I taj je golemi posao svršen u razmjerno kratko vrijeme.

Na Duhove 1960., svojim Apostolskim pismom »Superno Dei nutu« (AAS 1960, 433 sq), Papa pristupa bližim pripravama Kon-

cila time što ustanovljuje *pripravne komisije* za Koncil. Tu je u prvom redu Centralna komisija, koja je i po broju članova (preko 90, među njima četrdesetak kardinala) i po važnosti na prvom mjestu. Njoj predsjeda sam Papa. — Zatim slijedi deset komisija od kojih svaka ima svoj određeni djelokrug, na pr. bogoslovska komisija, za stvari vjere i morala, komisija za sv. sakramente, liturgiju, misije, Istočnu Crkvu itd. — Svakoj je komisiji na čelu jedan kardinal, članovi su biskupi, svjetovni svećenici i redovnici, stručnjaci za pojedina pitanja iz svih krajeva svijeta. Osim članova ima svaka komisija još i svoje savjetnike. — U svojoj velikoj brizi za sjedinjenje svih kršćana, Sv. je Otac ustanovio još i posebno Tajništvo za sjedinjenje, koje će omogućiti da i nekatolički kršćani mogu pratiti rad Koncila i dobiti potrebna obavještenja. — Svega je u spomenute komisije imenovano oko 800 osoba širom svijeta.

S radošću i ponosom možemo ovdje istaknuti pred našim vjernicima, da je iz naše domovine imenovano dosada sedam nadbiskupa i biskupa te šest uglednih svećenika u različite pripravne komisije koncila.

Sve ove pripravne komisije rade od studenoga 1960. i proučavaju pitanja o kojima će se raspravljati na Koncilu. Rasprave se u komisijama vode u atmosferi najšire slobode mišljenja, te svaki član, bio to biskup ili obični svećenik, ima jednako pravo da otvoreno iznese i brani svoje mišljenje. Gradivo, pripravljeno od pojedinih komisija, proučit će Centralna komisija, koja će odlučiti, što će se iznijeti na Koncil i predložiti na raspravljanje biskupima svijeta.

Zbog opsežnosti predloženog gradiva i zbog nastojanja oko temeljitog rada u komisijama, još se ne može sa sigurnošću reći, kada će sam Koncil početi radom. Nagađa se, da bi to moglo biti potkraj godine 1962.

II. Vatikanski koncil i jedinstvo Crkve

U papinu govoru 25. siječnja 1959. jedna je rečenica posebno uzbudila svijet. Na kraju govora Sv. je Otac naglasio, da se pouzdaje u Božju milost, u zagovor Bl. Dj. Marije i svetih zaštitnika. Na to je nadovezao: Sve njih molimo za dobar početak, nastavak i sretan uspjeh ovih odluka, koje zahtijevaju težak posao; da sve to posluži za svjetlost, duhovnu izgradnju i za radost svemu kršćanskom puku, *da bude ponovni poziv vjernicima odijeljenih zajednica, da nas također one u ljubavi slijede u traženju jedinstva i milosti, za kojima teže tolike duše iz svih dijelova svijeta«* (AAS 1959. 69).

Ovim je zadnjim riječima Papa taknuo bolnu točku: svi kršćani ne pripadaju jednoj Crkvi. Ta činjenica ne samo da smanjuje udarnu snagu kršćanstva, nego je i velika sablazan za nekršćane.

Krist je očito želio da bude samo *»jedno stado i jedan pastir«* (Jo 10, 16). Na posljednjoj večeri Isus moli: *»Da svi budu jedno,* kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni u nama budu jedno, da vjeruje svijet da si me ti poslao« (Jo 17, 21). — To je Isusova želja, to je Isusova zapovijed. Međutim činjenica jest, da svi, koji se nazivaju Kristovim imenom, nisu jedno. — Nisu danas vremena, da se baca krivnja na jednu ili drugu stranu, već treba tražiti put, da se Isusova zapovijed ostvari. Put je doduše dalek i jedinstvo se ne će ostvariti od danas do sutra. Ali se ne smije zastati u traženju putova i mogućnosti.

Ivan XXIII, koji je najdulje razdoblje svoga života, dvadeset godina proveo među nekatoličkim kršćanima na Balkanu (Bugarska, Grčka, Turska) i svuda ostavio najljepšu uspomenu zbog svoje srdačnosti i širokogrudnosti, iskreno osjeća potrebu jedinstva. Zato ne prestaje pozivati i poticati.

Prvi su odjeci nakon Papina govora bili u tom pravcu, kao da Papa ima namjeru da II. Vatikanski koncil bude »koncil sjedinjenja«, otprilike kao što je bio II. Lionski koncilu XIII. vijeku. Nije to bila Papina nakana. Vatikanski je koncil unutarnja stvar katoličke Crkve; na njemu će imati pravo glasa samo katolički »koncilski oci« i na njemu nisu predviđeni nikakvi pregovori za sjedinjenje s predstavnicima drugih kršćanskih vjeroispovijesti. Ipak je Sv. Otac istaknuo uvjerenje da će sama činjenica koncila, na kojemu će oko nasljednika Petrova biti okupljeni biskupi svih rasa, narodnosti i jezika, koji svi uz raznoličnost obreda i šarenilo vjerskih običaja — ispovijedaju istu nauku, biti snažan poticaj i poziv ostaloj kršćanskoj braći, da ozbiljno prionu uz traženje putova k jedinstvu.

Rekli smo, da je put potpunog sjedinjenja dalek. Ipak čvrsto vjerujemo, da će se jednom makar i u daljoj budućnosti, ispuniti Isusove riječi: »Bit će jedno stado i jedan pastir« (Jo 10, 16).

Zadnje su godine iznijele činjenice, koje pokazuju da je ispravna Papina tvrdnja, da za jedinstvom »teže tolike duše iz svih dijelova svijeta«. — Pravoslavne samostalne i međusobno neovisne (autokefalne) crkve uspostavljaju međusobno veze. Protestantske vjerske zajednice međusobno se organiziraju i traže zajedničku osnovicu.

U nekim se zemljama sve više uspostavljaju kontakti između katolika i nekatoličkih kršćana. U Holandiji se zadnjih godina u različitim mjestima o Božiću sastaju katolici i protestanti u dvoranama, zajedno sa svećenicima i pastorima, te zajedno mole i pjevaju božićne pjesme. — U Francuskoj, u

mjestu Taizé, osnovali su protestanti samostan posebne vrste, koji ima svrhu moliti i raditi za jedinstvo Crkve.

Carigradski Patrijarh Atenagora u mnogo je navrata dao izjave simpatije za Papu Ivana XXIII. i za njegov rad oko jedinstva Crkve. God. 1961. primio je dvojicu Papinih izaslanika, koji su ga informirali o pripravnim radovima za koncil.

Veliku je pozornost pobudilo kad je primas anglikanske crkve, nadbiskup iz Canterburyja, Dr Fisher, dne 2. prosinca 1960. posjetio Papu. To je prvi put da je, nakon odcjepljenja anglikanske Crkve, nadbiskup iz Canterburyja, načinio Papi posjet. Kakogod je taj posjet bio označen kao »posjet iz uljudnosti«, ipak je sam Dr Fisher pred anglikanskim sinodom izjavio, da će taj posjet imati »značajnih posljedica«. (»La Croix« 18. I. 1961). On je također pozvao anglikance, da zajedno s katolicima mole za uspjeh Koncila. — Njegov nasljednik na stolici canterburyskih nadbiskupa Dr Ramsey pozvao je okružnicom svoj kler, da podržava kontakte s katoličkim svećenicima. Anglikanska je Crkva također poslala u Rim jednog svog predstavnika, koji će podržavati veze s Tajništvom za sjedinjenje, koje je ustanovio Sv. Otac.

Sve su ove činjenice tek skromni početak, ali one pokazuju, da se u kršćanstvu nešto pokrenulo i da sve više dolazi do izražaja težnja da se ispuni Isusova želja: »Da svi budu jedno«. Doprinos Ivana XXIII. za ostvarenje ove težnje nije na zadnjem mjestu.

Sv. Josip — posebni zaštitnik Koncila

Na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka 1961., izdao je Sv. Otac posebno apostolsko pismo u kojemu se očituje i njegova velika briga za uspjeh Vatikanskoga koncila i njegova nježna pobožnost prema sv. Josipu. Tim je pismom odredio da prečisti Zaručnik Bl. Dj. Marije, kojega je Papa Pio IX. god. 1870. proglasio Zaštitnikom čitave Crkve, bude na posebni način Zaštitnikom budućega Koncila. Papa želi da sv. Josip, koji je u poslušnosti, šutnji i odricanju bdio nad Isusom i Marijom kao glavar Sv. Obitelji ,isto tako bdije nad velikom obitelji Kristove Crkve i nad velikim djelom, koje se u Crkvi priprema.

Kako smo već spomenuli, budući će se Koncil održati u najvećoj crkvi kršćanstva, u bazilici sv. Petra u Rimu. Sv. je Otac odredio, da se oltar sv. Josipa, koji već otprije postoji u vatikanskoj bazilici, ima posvema obnoviti u najvećem sjaju, da tako postane privlačiva točka i središte pobožnosti prema sv. Josipu. Tako će u bazilici sv. Petra ostati trajan spomen na II. Vatikanski koncil i na posebnog Zaštitnika Koncila.

Simbolične svijeće Koncila

Pradavni je običaj u Rimu, da na blagdan Svijećnice predstavnici rimskih bazilika, zavoda i redova, u svečanoj audijenciji poklanjaju Papi velike blagoslovljene svijeće. Bila je originalna zamisao Sv. Oca, da svijeće, koje je primio na Svijećnicu god. 1961., pošalje širom svijeta, da se podijele određenim samostanima i crkvama gdje će pripadnike samostana i vjernike poticati da se mole na Papine nakane, osobito za Ekumenski koncil i za mir u svijetu. I u našu zemlju stigle su tri takve simboličke svijeće te su predane samostanu cistercita u Stični (Slovenija), samostanu bosonogih karmelićanki u Brezovici kraj Zagreba i samostanu sestara »usmiljenki« na Čukarici (Beograd). — Papa želi da ove svijeće budu kao neki poziv vjernicima svih narodnosti, da se sjedine s njim u molitvi za uspjeh Koncila.

Naša dužnost prema Koncilu

Dragi vjernici!

Opći koncil nije samo stvar Pape i biskupa. Opći je koncil zamašit, stoljetni događaj u životu Crkve, koji se tiče svih koji nose na sebi biljeg svetoga krštenja i koji sačinjavaju mistično Tijelo Kristovo. Tiče se svih članova velike Kristove obitelji na zemlji. Tiče se dakle svih vas i svakoga pojedinoga među vama. Zato svaki koji je svijestan svoje povezanosti s Crkvom, mora nešto doprinijeti za uspjeh Koncila. Sv. je Otac bezbroj puta, kod različitih zgoda, naglasio da za uspjeh koncila očekuje pomoć i potporu svih članova Crkve. Nitko ne bi smio ostati po strani.

Koje su dakle naše dužnosti?

U prvom redu: *molitva.* — Bilo bi posvema krivo i površno shvaćanje, da uspjeh Koncila ovisi samo o stručnoj spremi, savjesnom proučavanju i neumornom radu onih, koji su pozvani da pripremaju Koncil i onih, koji će odlučivati na Koncilu. Koncil nije akademija znanosti niti je crkveni parlamenat. Jest, ljudi moraju učiniti svoje, ali nije toliko važan »ni onaj koji sadi, ni onaj koji zalijeva, nego onaj koji daje da raste a to je Bog« (I Cor 3, 7). Zato već u dekretu »apostolskoga sabora« u Jeruzalemu, o kojemu smo vam na početku ove poslanice govorili, stoji napisano: »Nađe za dobro Duh Sveti i mi. . .« (AA 15, 28). Duh Sveti, koji je govorio po prorocima, progovorit će — nakon svih priprava, raspravljanja, razmimoilaženja — i na Vatikanskom saboru. A u tu svrhu treba moliti, mnogo moliti. Zato Ivan XXIII. ne propušta ni jedne zgode, a da ne bi vjernike poticao

na molitvu za crkveni sabor. Preporučio je da se devetnica prije Duhova obavi na tu nakanu. Preporučio je da se iza Anđeoskog pozdrava moli »Slava Ocu« na nakanu Koncila. Tražio je da se vjernici u mjesecu svibnju okupljaju oko Marijinih oltara i da mole krunicu na ovu nakanu. »Ako nema mogućnosti da se ide u crkvu, neka obitelji upućuju svoje molitve Mariji privatno, u svojim domovima. Neka bolesnici prikažu svoje patnje kao ugodnu žrtvu, da postignu milosti od ove preljubezne Majke« (govor na radio 27. IV. 1959). Papa je sastavio i posebnu molitvu za koncil, koju ćemo rado, zajednički ili privatno, moliti. Posebno poziva djecu, da mole na ovu nakanu. — Nemojmo se oglušiti na ove opetovane Papine pozive. Radosno se pridružimo ovom velikom zboru molitelja po čitavom svijetu.

Drugi način priprave za crkveni sabor jest *nastojanje oko osobnog posvećenja.* Svrha Koncila nije teoretsko raspravljanje nego duhovni napredak kršćana i širenje Evanđelja. Svaki kršćanin, koji bude nastojao da se sve više čuva grijeha i da sve više napreduje u milosti, već će samim tim dati svoj doprinos za uspjeh Koncila. Čujmo Papine riječi: »Predragi sinovi! Ne oklijevamo kazati da bi naši napori i naša nastojanja, da Koncil bude velik događaj, mogli ostati bezuspješni, ako uzmanjka složni i odlučni zajednički napor oko posvećivanja. Ništa ne će moći toliko doprinijeti kao traženje i postizavanje svetosti. Molitve, kreposti pojedinaca, nutarnji duh postaju oruđe neizmjernog dobra... Potrebna je snažna suradnja da uspije II. Vatikanski koncil, a ta se može izraziti jedino u naporu oko posvećenja pojedinih biskupa i svećenika i kršćanskoga puka« (govor u bazilici sv. Petra 13. XI. 1960; AAS 1960, 961—962).

Konačno je naša dužnost, da budemo pripravni poslušno prihvatiti sve ono, što Ekumenski koncil zaključi i odredi. Koncil će jasno odrediti stav katoličke Crkve u mnogim pitanjima savjesti. Koncil će donijeti mnogo odredaba, koje se tiču nas i našega vjerskog života. Na nama je, da ih s povjerenjem i velikodušno prihvatimo i vršimo. »Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire« (Lc 10, 16).

Tko je uvjeren da Duh Sveti ravna Crkvom, tko je uvjeren da su istinite Isusove riječi: »Evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Matth 28, 20), taj će znati što mu je činiti.

Zaključak

Dragi vjernici! Naše je doba veliko doba u povijesti čovječanstva. Zadnja su vremena donijela neslućeni napredak na znanstvenom i tehničkom polju i goleme promjene u društvenom poretku. Moglo bi se reći, da se je svijet u zadnjih stotinu godina više promijenio nego u prethodnih desetak stoljeća. U toku je prava revolucija ideja i praktičnog života.

Isusova je Crkva nadnaravna po svom izvoru i po svojim ciljevima. Ali je ona sastavljena od ljudi, koji su u svakoj generaciji djeca svoga vremena. U svakom pojedinom razdoblju povijesti čovječanstva Crkva živi i djeluje u novim okolnostima u koje ju je stavila Božja Providnost. Kristova Crkva nije muzej starina, nego je nastavljanje Kristova života kroz sve promjene, koje proživljava čovječanstvo. Evanđelje je onaj »kvasac« (Matth 13, 33), koji je djelotvoran u svakom vremenu. Kršćani moraju, prema riječima Učiteljevim biti »sol zemlji« (Matth 5, 13) u svakom razdoblju razvoja čovječanstva, pa i danas.

Mi se nadamo, da će budući Koncil, čvrsto stojeći na temeljima Božje Objave i crkvene Predaje, a otvorenim očima gledajući u novi svijet koji nastaje, dati nama katolicima jasne smjernice, kako ćemo u sadašnje doba ispuniti zadaću, koju nam je Krist namijenio.

Budimo srčani i odvažni! Krist, Sin Božji i naš Spasitelj, nije nipošto otišao s ovoga svijeta koji je otkupio, niti je od njega ustanovljena Crkva, jedna, sveta, katolička i apostolska, prestala biti njegovo Mistično Tijelo, kojemu je on glava i s kojim je svaki vjernik kao ud povezan«. Ove riječi Ivana XXIII. (u govoru 14. XI. 1960; AAS 1960, 1007) neka i nama budu poticaj, da vedre duše molimo i radimo za uspjeh ovoga velikog djela u životu Crkve.

Neka vas sve dragi vjernici, blagoslovi svemogući Bog, Otac i Sin i Duh Sveti. Amen.

Dano u Zagrebu, s Biskupskih konferencija dne 19. rujna 1961.

VAŠI BISKUPI

ZVEZDA NAD ŠATOROM NOMADA

Saharsko sunce je okomito bacalo svoje zrake na grad Tugurt. Bele kuće su bile kao spaljene od silnog žara i ličile na prostrano tiho groblje. Na ulicama nije bilo nikoga, ni lahora u vazduhu.

Ipak, iza zaškrinutih vrata koja su se otvarala kao crne oči na kockastim i čisto belim kućama, znao sam da se kriju toliki radoznali ljudi da me promatraju, da gledaju »marabuta« — kako oni zovu katoličkog misionara — koji je došao od mora na lenjoj kamili u potrazi za drugim marabutima, koji ne traže petroleja, nego se smeše i govore o Sidi Aissa (Isusu Kristu).

Tek sam stigao, a preko sutra bih morao opet otići da posetim drugu svoju subraću u njihovim saharskim rezidencijama, gde žive kao heroji bez ikakvog evropskog komoditeta, ali sa najvećom utehom, koja se može naći na tom svetu: euharističkim Isusom.

Ali eto, čuje se zvuk u vazduhu, ritmički koraci iz pravca gradskih vrata. Nekoliko minuta kasnije dugi red kamila dolazio je prema meni. Zaista, zaustavi se na vratima rezidencije belih otaca. Gledao sam tu karavanu, ali nisam znao zašto se je tu zaustavila. Već prilazi neki čovek, načini preda mnom najdublji poklon te mi reče ozbiljno i svečano:

— Šejh Ibrahim pozdravlja marabuta koji je juče stigao od mora. Ako je marabut spreman, neka danas dođe u šator šejha Ibrahima, dva sata kamilom izvan gradskih zidina prema zapadu. Njegov najbolji konj, brz kao pustinjski vetar, čekaće da povede marabuta.

Već sam bio čuo govoriti o tom šejhu, najsilnijem u toj okolini, muhamedancu strogom i revnosnom, poglavici jednog nomadskog plemena. Odgovorio sam bez daljnjega da ću poći u šator Ibrahima, čiji sjaj blešti i noću u pustinji.

Tri sata kasnije, kad je sunčana zapara jenjala, kad se grad počeo buditi sa pokrivenim ženama i zamazanim dečacima koji su skakutali okolo, došao je šejhov sin pred misijsku stanicu sa osedlanim konjem. Otišli smo prema zapadu. Pleme šejha Ibrahima je postavilo šatore uz jednu oazu da bi moglo brati datule.

Na rubu zelene šumice u beloj pustinji primetio sam kako se ocrtava profil nekog čoveka.

— Šejh Ibrahim ti dolazi u susret, — kaže mi njegov sin koji je pokraj mene jašio u galopu.

Što su se konji više približavali, vidio sam ga sve jasnije: bio je vrlo star, njegova kosa bela kao sneg, njegovi plemeniti obrazi naborani od pustinjskog vetra i sunca. Moglo mu je biti 90 godina, ali bio je uspravan kao stablo od palme.

S mnogim znacima poštovanja pozvao me je u šator, velik i prostran, kako dolikuje poglavici. Seli smo na kozje kože. Dok je sin pripremao čaj, Ibrahim mi je govorio:

— Kad si se približavao na konju, obavijen sunčanim zrakama, činilo mi se kao da se diže jutarnja zvezda. Sada tvoj sjaj rasvetljuje moj siromašni šator.

— Neka te Bog blagoslovi, Ibrahime, i umnoži tvoje dane koliko ima peska u pustinji i tvoje sinove kao grane palmi. Zašto si me zvao?

— Pošto sam već odavno želeo govoriti s kršćanskim marabutom. Doznao sam da je juče došao od mora veliki marabut, poglavica marabuta, koje susrećemo ovde u pustinji. Zato sam te dao pozvati, Alah mi te šalje. Slušaj... Pogled mu zastane negde daleko, onda produži sa nižim glasom: Sav svoj život bio sam veran zapovedima korana. Nosio sam ga na srcu i usnama. Molio sam se kada je mujezin vikao s visokog minareta, molio sam se u pustinji s licem okrenutim prema svetom gradu, postio sam po čitav ramazan, hodočastio u Meku... ali bio sam trgovac sa robovima. Dok sam bio u boljim godinama silazio sam sa svojom četom na jug i harao po zemlji crnaca. Ubijao sam svakoga koji mi se suprostavio, prodavao na severnim tržištima sve koji su se predali. Sve je to dozvolio prorok, kažu da Alah to blagosilje; ali moje srce je bilo uvek nemirno i sada se moja duša silno muči zbog toga. Jedan mi glas govori: »Strašno je što si činio; nemilosrdno je tvoje srce.« Noću kada udara vetar u moj šator, čujem uzdisanje hiljadu glasova u pustinji. To su glasovi onih koje sam pobio. Od peščanih brežuljaka dižu se hiljade glasova koji govore: »Nas si ubio«; kada opodne sedim kraj šatora, vidim dugačke povorke robova koji polagano koračaju u pustinji... Marabute, šta treba da činim? Znaj, moja je kosa bela i moj glas podrhtava. Neću više videti urme buduće sezone. I šta će biti s mojom dušom? Da li će me primiti Alah ili će me poslati među otpadnike?

Za trenutak obojica smo šutili. Bilo je toliko žalosti i nespokojstva u njegovom prosećem glasu. Trenutak sam tiho pomolio i razmišljao. Bilo je jasno: milost Božja je radila u srcu tog pustinjskog šejha. Znao sam da poštuje Sidi Aissa (Isusa Krista), pošto je i za njih Isus prorok, velik prorok. Pa kad bih mu rekao da je Aissa Bog, kao svaki dobri musliman on bi se silno sablažnjavao.

Nacrtao sam u pesku križ sa zracima kao u zvezde i kazao sam polagano:

— Sidi Ibrahime, odgovoriću ti iskreno. Glas u tvome srcu govorio je ispravno: ti si sagrešio. To što je tvoj zakon dozvoljavao, to je tvoje srce osuđivalo. Nisi smeo to činiti. Zato ti noć ne donosi počinka slatkog za utehu i dan ti ne dozvoljava da se odmoriš u svežoj senki. Bog je koji ti govori; zato ti priznaješ zlo koje si počinio.

— Marabute, — reče Ibrahim, — tvoje su reči bolne kao udarci tankog štapa. Ali dobro je tako, pošto je istina. Produži samo!

— Božje milosrđe nije kao štap, Ibrahime, nego kao zvezda. Zvezda svetli, ali ne pali. Zvezda osvetljava tamu i pokazuje nam pravi put i Božje milosrđe. Tako govori Bog Ibrahimu u svom milosrđu: prestani činiti zlo, nauči činiti dobro. Operi svoje ruke u pokajanju, očisti svoje odelo dobrim delima prema onima kojima si činio zlo. I makar bili tvoji gresi crveni kao krv, tvoje će srce postati belo kao vuna, koja je upravo očišćena.

Ibrahim me je pažljivo gledao i slušao:

— Tvoje su reči balzam za moje rane. Produži, marabute!

Tada sam se ojunačio i šaputao:

— Bog je tražio Ibrahima. Sada mora Ibrahim tražiti Boga. Pođi k marabutu odevenom u belo, koji živi u gradu. On ima vodu koja čisti dušu od svakog greha. Imaj pouzdanje, Ibrahime, i postaćeš novi nada sve ljubljeni sin Božji. Gospodin će hodati pred tobom po pustinji i pratiti na karavanskom putu koji vodi u njegovu kuću, kad bude putovanje tvog života došlo do praga smrti.

Tada je šejh položio ruku na križ nacrtan u pesku i rekao:

— Marabute, dok si govorio, ja sam video svetlo iznad mog šatora. Poćiću za tom zvezdom i piti iz zdenca milosrđa. Neka bude s tobom i sa mnom na svim putevima!

Podigli smo se. Sunce je zalazilo za brda. Vratio sam se u grad. Mujezin je dugačkom pesmom pozivao muslimane na obrednu molitvu. Toranj misijske crkve oglasio se srebrnim zvucima i pozivao vernike na Anđeo Gospodnji. Činilo mi se da recituje u tišini pustinje zvono svečane reči:

»I Reč je telom postala...«

Prema Gioventu Missionaria 39 g. 1. dec. 1961, str. 3—6.

IZ PRAŠUME KA OLTARU GOSPODNJEM

(Križni put Stefana Kaoze, prvog kongoanskog svećenika)

Krajem prošlog veka u Centralnoj Africi još je cvala trgovina robljem i slonovačom. Mesecima su putovale karavane, dok su stigle iz unutrašnjosti do morske obale, gde se mogla slonovača dobro unovčiti. Tom trgovinom bavili su se šefovi raznih razbojničkih bandi sa severa. Jadni crni robovi-nosači padali su izmoreni pod teškim teretom slonovače, neispavani, izgladneli, izmučeni od zaraznih bolesti, a pogotovo kao žrtve ujeda zloglasne muve ce-ce.

Da bi si pridobili što više rezervnih nosača, arapski su trgovci priređivali neprekidne hajke na jadne crnce u Centralnoj Africi. Bezbroj bednih sela bilo je popaljenih, ljudi odvedeni u ropstvo ili poubijani, u koliko nisu uspeli da se sakriju u prašumi, gde su stradali, opet od neimaštine, bolesti i divljih zveri.

Tako je bilo i na obalama jezera Tanganjike. Tamo je krajem prošlog veka haračio krvavi i bezdušni vođa razbojničke bande Manda. Koje god bi se naselje ili pleme njemu oduprlo te odbilo da daje robove za prenos slonovače i da plaća dažbine, bilo je osuđeno na uništenje. U tom slučaju glasila je njegova zapoved: Selo spaliti i opljačkati, starce i nejaku decu poubijati i pobacati u vatru; a ostale zarobiti i prodati.

Selo Mwembezi, koje se nalazilo ne lepoj visoravni iznad jezera, u blizini prašume, odlučilo je da se odupre nasilju. Oko sela podigoše odbrambene nasipe i utvrđenja. Svi muškarci su sa oružjem u ruci bili na stražarskim mestima.

U to vreme u jednoj od bednih seoskih koliba ležala je na hrpi trave teško bolesna majka osmero dece. Sa suzama u očima gledala je na mlađeg sinčića Kaoze, koji joj je pravio društvo, dok su drugi svi bili na utvrđenjima. »A što plačeš, majčice?«, raspitivao se mali Kaoze plačući.

»Plačem, jer se bojim za oca, za tebe i braću tvoju i sestrice. Strašna nas sudbina čeka od neprijatelja, koji su nas opkolili. A osim toga nemam ništa više u kući da bi vam mogla prirediti malo jela. Iznemogla sam od bolesti, i ne mogu nikuda više, da potražim što za jelo.«

Na opkopima vodila se strašna borba. Napadači su urlali i besno napadali. Ali ovog puta ipak nisu uspeli. Otstupili su. Selo je bilo za sada spašeno.

Seoski čarobnjak je iza toga skupio narod i vračao. Proricao je da su duhovi protiv sela, jer ima među stanovnicima krivac, koga treba žrtvovati. I posle raznih obreda pokazao je kuću i obitelj Kaozijevu. Bolesna majka je morala gledati kako u sjaju punog

meseca uz paklenu tutnjavu čarobnjačkih bubnjeva i obredne plesove žrtvuju muža, braću i staroga oca... Da bude nesreća još veća, deca su umirala jedan za drugim. Ostao je jadnoj Kapaziji samo još mali Kaoze i jedna devojčica.

Jednog dana opet u kući nije bilo hrane. Mali Kaoze je otišao u polje potražiti ne bi li našao kakav plod ili bilo što za hranu. Dok je on tražio naiđoše razbojnički arapski trgovci robljem te ga povedu sobom. Plakao je od sveg srca. Plakao zbog svoje jadne sudbine, plakao još više iz žalosti za svojom majkom.

Bezdušni razbojnički gospodari ga odvukoše s ostalim robovima po prašumskim stazama, da bi izbegli susret sa trupama Evropejaca, koje su krstarile tim pokrajinama, da spreče trgovinu robljem. I što razbojnici nisu želeli ipak se jednog dana dogodilo. Upadoše u zasedu belih vojnika i svi su robovi bili oslobođeni.

Mali Kaoze se nakon izvesnog vremena mogao vratiti natrag u svoje selo, kamo ga je vuklo srce zbog jadne majke Kapazije. Iz daleka pružao mu se strašan prizor: selo razoreno, popaljeno. Svuda tragovi strašnih borbi, pljačkanja i ubijanja. Dok je on sav žalostan promatrao strašne tragove bezdušnosti razbojnika, iz prašume su doprli ljudski glasovi: to su bili preživeli stanovnici sela, koji su uspeli da na vreme pobegnu u prašumu te da se tamo sakriju. Dugo vremena su oni tamo živeli hraneći se divljim plodovima i korenjem. Među njima je bila i Kapazija. Njezina je radost bila neizmerna, kada je pritisla na svoje izmučene grudi sinčića Kaozeja, koga je već oplakala kao izgubljenog, i jedinog koji joj je ostao od čitave brojne obitelji.

Baš u to vreme, bilo je to 1893. godine, nedaleko od sela Mwembezi, na visoravni Marungu, beli su misionari osnovali prvu misijsku postaju, kamo su sada odlazili crnačka deca po duhovnu i telesnu hranu. Naskoro je počela raditi škola. Mali Kaoze je bio vrlo dobar i redovan đak. Na nesreću majka mu je brzo umrla i sada je bio izručen tvrdokornom poganinu na čuvanje. I ovaj ga je poslao nekom rođaku u udaljeno naselje, samo da ne bi više dolazio u dodir s misionarima. Mali Kaoze ipak nikada nije zaboravio dobrog misionara p. Roelensa (koji je kasnije postao prvi biskup ove misijske pokrajine) ni ono malo kršćanske nauke, koju je u ono kratko vreme usvojio. Tugovao je za misionarom, za školom, za naukom o dobrom Bogu — Spasitelju, koji njega — siroče voli kao dobri Otac. Zato je pored pogana krišom mnogo molio za milost povratka. Nakon dve godine ispunila mu se želja. Misionar ga je pronašao i otkupio. Došao je sada na mis. postaju i u poslušnosti i marljivosti pretekao sve svoje drugove. Cenio je milost prave vere i slobode, jer je toliko prepatio.

Godina 1899. bila je za njega najradosnija. Tada je nakon solidne priprave primio sv. krštenje i prvu svetu pričest. Niko nije bio sretniji od njega. I već 20. decembra iste godine bio je zbog svojih vrlina primljen u malo semenište u kojem je odlično napredovao i u znanju i u kreposti. Odlično je završio malo semenište i bio je primljen u bogosloviju. Konačno je došao dugo očekivani čas: 21. jula 1917. godine bogoslov Kaoze Stefan bio je zaređen za svećenika. Bio je prvi domaći kongoanski svećenik. Odmah iza posvećenja predao se svim žarom apostolskom radu među svojim sunarodnicima i postigao je velike uspehe. Visoko su ga poštivali svi: i crni i beli. Prošao je kroz mučeničku školu života, zato je znao ceniti lepotu i veličinu kršćanstva, koje jedino donosi napaćenom čovečanstvu istinitu utehu i nadu u lepši život.

Od sviju oplakivan napustio je ovu suznu dolinu godine 1951, da se pridruži bezbrojnim mučenicima i Kristovim sledbenicima te da pred prestolom Nebeskog Oca moli za blagoslov i mir svojoj napaćenoj domovini i čitavom crnom kontinentu, koji još uvek trpi i gde se i danas proleva mučenička krv nevinih misionara, najvećih prijatelja ovog naroda, koji je kroz vekove tretiran kao roblje.

MILOSTI PUNA

Bijeli je anđeo pozdravio Tebe, Marijo, blagoslovljenu među ženama. Nebeski je glasnik navijestio, da je Gospodin s Tobom i blagoslovljen da je plod Tvojega tijela. Tajna svetoga majčinstva ispunila se u Tebi, jer si bila milosti puna i božanska je Riječ u Tvojem srcu postala čovjekom.

Službenice Gospodnja, u času Navještenja primila si Spasitelja svijeta, i sve njegove radosti, i sve njegove boli. U Tvojem skromnom domu sinulo je sunce, koje su očekivala nebrojena pokoljenja i obećavali proroci. Započelo se djelo milosrđa, koje nikada ne polazi.

Sveta Marijo, velika majko, Ti si nepresušni izvor mira, koji Stvoritelj dariva vjernima. Ti si hram u kojem se začela naša sreća, sam Bog, otkupitelj grešnika. Moli za nas, Marijo, da upoznamo Tvojega Sina, da ne lutamo izgubljeni. Moli za nas, da budemo s Tobom i s Kristom, sada i zauvijek.

Kardinal Bea je na blagdan Bezgrešne služio Misu kod Marije Velike u Rimu. U prigodnoj reči kazao je: Konačna pobeda udova Crkve koji trpe je sigurna, iako ta borba izgleda kao borba Davida sa Golijatom, borba nenaoružanog sa gigantom, koji raspolaže svakovrsnim oružjem. Bezgrešno Začeće je praznik pobede Isusa Krista nad zlim, nad sotonom. Trpljenje udova doprinosi duhovnoj pobedi, u tom trenutku uspehu ekumenskog koncila.

Papa o radiu i televiziji. Pred 250 delegata te struke Papa je izjavio: Tako važna sredstva treba staviti u službu prosvete i odgoja. Bič analfabetizma je već prilično nadvladan, ali mogao bi potpuno nestati, ako se nastavi sa započetim naporima. Radio i televizija postalo je važno sredstvo roditelja u odgoju i obrazovanju njihove dece. Papa je naglasio, da bi se morao svaki čovek služiti radiom i televizijom te da bi u njima duhovne vrednosti morale zauzimati prvo mesto.

Na blagdan Bezgrešne 7 000 pariskih studenata molilo se za ekumenski koncil, koji se priprema. Rišljejev kružok je priredio za pariške studente pred praznikom ciklus predavanja i obavio anketu za koju je bilo podeljeno 36 000 upitnih ceduljica sa 36 pitanja o raznim opštim savremenim pitanjima. Molitvena svečanost obavila se u katedrali Naše Gospe. Počela je u 9 uveče čitanjem, pevanjem, molitvama. Očenaš bio je recitiran na mnogo jezika. Svečanost se zaključila svečanom misom.

Engleski biskup A. A. Bek obratio se pastirskim pismom vernicima po pitanju odgoja dece. Između ostalog kazao je: Dete, koje nikad ne vidi oca ni majku da se prekrste, nikad neće dobiti pravi verski odgoj.

U Misore, u severnoj Indiji, jedan isusovac, rodom iz Goe, postao je asket braman, da bi se mogao približiti pripadnicima neke hinduističke sekte Lingajat, koji se ponose posebnim štovanjem boga Šiva. Nastanio se kao braman u selu Dešnur. Sagradio je već kapelicu, obratio nekoliko domaćina. Američkom pomoću podiže se bolnica, gradi kuća za časne sestre. Zbog okoline njegovi su vernici strogi vegeterijanci.

U San Paolo vrlo je omiljen pater Gaetano Vasconcelos zbog svojih govora na televiziji. Govori tri puta dnevno: ujutro u pet »Poruka nade«, u devet »Čas Božji« gde tumači kratko evanđelje te u ponoć »Stanka u noći« za osobe koje moraju dugo da bdiju. On je isusovac srednjih godina, lepo vrši taj veliki apostolat.

Poljska je imala 1937 godine 22 miliona katolika, 1958 24 miliona, tada 20 biskupija, sada 25; tada 9 700 svećenika, sada 12 300, tada 6000 redovničkih svećenika i braće laika, sada 8 000. tada 16 000 redovnica sada 28 000, tada 7 251 crkvu i kapelu, sada 10 168.

Albert Žon Lutuli, pripadnik plemena Zulu, primio je Nobelovu nagradu za mir za 1960 godinu. Južnoafričke vlasti dozvolile su mu da je otišao u Evropu da primi to odlikovanje. Star je 62 godine, po veri protestant, borac za crnačka prava, ali se kao dobar kršćanin odupro da se sloboda postigne nasilnim sredstvima.

Peru. Papin nuncije je tražio da se svi svećenici u Peruu posvete dušebrižništvu. U zemlji, gde dolazi jedan svećenik na 80 000 vernika, pravi je luksus, ako se neki svećenici ograde na obuku nekoliko stotina omladine, izuzev ako se radi o malim semeništarcima.

Anglikanski nadbiskup iz Kenterberija dr Ramsey je izjavio da svakako želi da poseti Papu, ali da će počekati zgodno vreme, pošto je prošla tek jedna godina od posete njegova predhodnika dr Fishera. Ako Papa pozove anglikansku crkvu na budući koncil, ona će svakako poslati svoje posmatrače. Novi je nadbiskup vrlo zadovoljan što su se odnosi između Petrove Stolice i anglikanske crkve popravili te su danas mnogo srdačniji nego što su bili.

Tehnički napredak u crkvi. Župna crkva sv. Suzana u Pierfondsu blizu Montreala u Kanadi uvela je sistem istovremenog prevoda, pošto se u župi govori i engleski i francuski. Prema novom uređaju župnik Hebert je postigao cilj da će svi vernici istovremeno slušati njegovu propoved i oglase na materinjem jeziku.

Nadbiskup Jupin, sadašnji rektor Pujen univerziteta na Formozi došao je početkom prošlog decembra u Nemačku da bi dobio izvesnu materijalnu pomoć za svoj univerzitet koji se tek razvija. Tom je prigodom održao više predavanja o istoriji, filozofiji i religijama Kine.

U Francuskoj živi oko 3 miliona stranaca, samo u pariškom bazenu 758 000. Najviše ima Španjolaca. Polovina stranaca služi u domaćinstvima. U Parizu ima španjolskih redovnica koje se posvećuju svojim sunarodnjakinjama. Brigu za te emigrante vodi posebna biskupska komisija kojoj stoji na čelu nadbiskup iz Sensa Lamy. Crkva poziva Francuze neka se uzdrže u pravom kršćanskom duhu svake jezikovne rasne verske diskriminacije.

Apostol gubavaca R. Folero kazao je prošlog leta: na svetu živi oko 15 miliona gubavaca, oko 3 miliona njih je pod lekarskom negom. 1,5 miliona gubavaca je izlečeno. Gu-

bava bolest ima svoje pomoćnike u gladi, nečistoći i nehigijenskim stanovima. U 30 godina podelio je blizu 2 milijarde lira pomoći, koja je većinom dolazila od siromašnih ljudi.

Japan je poznat kao zemlja gde se religija malo praktikuje. Čudo je onda da ima tamo 380 raznih verskih konfesija sa 214 939 hramova i 128 miliona vernika, dok Japan ima samo 94 miliona stanovnika. Velik deo stanovnika mora biti upisan u više sekta. Pred drugi svetski rat bile su priznate samo 43 konfesije, sve ostalo je nastalo posle rata.

Pred Božić je kardinal Agadjanijan posvetio novog kamerunskog nadbiskupa Msgr Ivana Zoa za nadbiskupsku stolicu u Jaunde. Posvećenje se obavilo u kapelici Propagande uz vrlo šarenu asistenciju pripadnika raznih naroda i jezika.

Dekan Rimske Rote je objavio rezultate prošlogodišnjeg rada tog rimskog suda. Završene su bile 242 parnice: 136 odnosilo ih se na nevaljanost braka. U 60 slučajeva sud je izrekao nevaljanost, dok je u 67 parnica potvrdio valjanost braka. 45% parnica vodilo se bez naknade troškova. Papa je naglasio da moraju crkveni sudovi biti čvrsti u katoličkoj nauci o braku, napose u vreme kada je brak okružen tolikim opasnostima.

Novi belgijski primas. Papa je imenovao dosadašnjeg pomoćnog biskupa Msgr Leona Josipa Suenens za nadbiskupa Malines — Brisel i za primasa Belgije. Time je Suenens postao naslednik pokojnog kordinala Van Roey-a. Novi nadbiskup ima 58 godina. Neko vreme je bio profesor u Luvenu, a od 1945 pomoćni biskup. Isticao se kao ideolog i duša katoličkih organizacija.

Indija ima prema poslednjoj statistici 438 miliona stanovnika, od toga 6 miliona katolika koji su podeljeni na 71 biskupiju. Od 15 nadbiskupa 13 njih su domaći. Svećenika ima 5 860, od toga domaćih 4 448. Časnih sestara ima 19 000, od toga iz drugih zemalja samo 3 000.

Udruženje katoličkih obitelji u Francuskoj ozbiljno razmatra pitanje porođaja. Oni traže od države i javnih ustanova pomoć da bi kršćanski roditelji lakše poštivali u toj stvari Božji zakon. Od Crkve i kršćanskih ljudi očekuju solidnu pouku o tom pitanju i odgovarajući odgoj od mladih nogu, kako bi mladi bračni parovi bili već disciplinirani. Istakla se potreba da se mladim supružnicima pruži raznovrsna pomoć da bi njihov brak mogao svladati početne poteškoće.

U Rimu se sredinom decembra održao prvi međunarodni kongres za duhovna zvanja. Prisutno je bilo 200 delegata iz 30 zemalja. Papa je delegate primio u audijenciju. Kazao je da je pitanje duhovnih zvanja vrlo važna stvar za koju se usrdno moli. Delegatima je preporučio neka neumorno rade svim sredstvima: štampom, radiom, televizijom itd. da probude što više duhovnih zvanja. Papa se nada da će iza budućeg ekumenskog koncila uslediti doba verskog proleća te da će tada Duh Sveti probuditi mnoga plemenita i herojska zvanja.

Austrijska karmelićanka Ilija Terezija otišla je krajem 1961 u Koreju da tamo u Taegu podigne nov Karmel. Za njom će prvo doći jedna korejska redovnica, a onda još pet sestara. Dok ne podignu svoje kuće, one će stanovati kod bavarskih benediktinki u Taegu.

Kardinalski kolegij ima sada 80 članova, 28 Italijana i 52 pripadnika drugih naroda. Za vreme pape Ivana XXIII umrlo je 14 kardinala: 1958 Rodriguez; 1959 Grente, Luque, Tedeschini; 1960 Stepinac, Fumasoni, O'Hara, Fietta, Wendel; 1961 Mimmi, Tardini, Canali, Van Roey i Dalla Costa.

Zavod sv. Jurja u Carigradu vode austrijski lazaristi i čč. ss. milosrdnice. Zavod ima mušku i žensku gimnaziju te trgovačku akademiju. Ukupno ima 715 učenika. Većina se predmeta predaje na nemačkom jeziku. Po veri je 75% muslimana, dok samo 25% kršćana, po državnoj pripadnosti su 95% turski podanici. Prošle godine tražilo je upis 500 novih kandidata, ali ih je moglo biti primljenih samo 105. Njihovu crkvu sv. Jurja dao je restaurirati jedan od najvećih neprijatelja stare Austrije francuski kralj Ljudevit XIV.

Austrijski franjevac p. Petar počeo je u svetu krstaški pokret naknade putem svete krunice. U to je društvo već učlanjeno jedan milion članova. P. Petar je kasno zvanje. U prošlom ratu prvo ga je Gestapo zatvorio, onda su ga pozvali u vojsku, bio je zarobijen na zapadnom frontu, a pokret je počeo 1956 godine.

U Nemačku je stigla jedna grupa španskih redovnica. Prvo uče nemački jezik te opskrbljuju španske radnice i njihovu decu, onda će se zaposliti po bolnicama.

Nadbiskup u Goi Jose Vieira Alvernaz se zahvalio na lepom ponašanju indijskih vlasti prema njemu, njegovim svećenicima i vernicima prigodom preuzimanja vlasti.

Minhenska firma Franc Mayer je izradila u crkvi mira u Hirošimi na glavnom koru velik mozaik pobedonosnog Krista po nacrtima profesora Karla Knappe.

U Arezzo u Italiji umro je najstariji italijanski aktivni biskup u starosti od 98 godina Msgr Emanuel Mignone. Rodio se 1864, zaređen za svećenika 1887, za biskupa imenovan 1909 godine, a u Arezzo od 1919.

Afrika ima danas oko 28 miliona katolika, 12 miliona protestanata, 90 miliona muslimana, dok je polovina stanovništva još poganska. Domaćih afričkih biskupa je 45.

Posle 4 mesečnog kursa 31 radnica položila je u ruke biskupa Laiprehta iz Rotenburga obećanje: da će se svaka na svom radnom mestu založiti rečju i primerom za Crkvu, religiju i moral... da će raditi na tome svim svojim snagama da se javni, socijalni i privredni život pridržava kršćanskih načela, da se radnici, koji su ostavili Krista i Crkvu, povrate Bogu. Na tome će raditi molitvom i dragovoljnim žrtvama.

Minhenski kardinal je pred Božić skupio u crkvi Duha Svetog oko 500 civilnih bolničarki, koje se nazivaju »slobodne i nedeljne sestre« a ipak su međusobno organizirane. Pozvao ih je neka se osećaju kao članice velikog općinstva Crkve, neka samo ostanu verne svom udruženju kako bi mogle nositi u bolnice Kristovu ljubav te odupirati se svetovnom duhu koji svuda hara.

U Nju Jorku su u jednoj crkvi izradili jednu takvu dvoranu koja ne propušta zvuk. Tako mogu majke s malom decom prisustvovati službi Božjoj, a da deca ne smetaju drugih.

Crkva u Austriji poziva devojke iz škola i ureda neka žrtvuju mesečno jedno poslepodne bolesnicima u bolnici, kako bi malo rasteretile časne sestre i druge bolničarke, koje bi tako mogle biti nedeljom jedno posle podne slobodne. Devojke bi se tako upoznale s negom bolesnika što nije bez značenja za buduće domaćice. U zapadnoj Nemačkoj takva je dragovoljna bolničarska služba već uobičajena.

Afroazijski studenti imaju u Minhenu zavod sv. Pavla. Pred Božić su dvojica od njih primila sveto krštenje a četvorica bila krizmana. Kardinal Döpfner je tom prilikom održao ovim studentima govor. Pozvao ih je neka dobro iskoriste svoje vreme za stručno obrazovanje koje će im u kasnijem zvanju biti preko potrebno. Poželio im je neka bolje upoznaju kršćanski duh koji se može kao kvacas primešati svakoj kulturi i oplemeniti je. Katolička je Crkva kao mreža u kojoj ima i dobrih i loših riba. Dužnost je studenata misijskih zemalja da to razumeju. Iza blagoslova kardinal se razgovarao s pojedinim narodnim grupama.

Kardinal Kadjano iz Buenos Airesa uspeo je nagovoriti železničare da su se posle 42 dnevnog štrajka vratili na posao. I državne vlasti i železničari. izrazili su zahvalnost crkvenom dostojanstveniku na postignutom uspehu.

Kraj Salerna u južnoj Italiji otkrivena je vrlo stara bazilika, u kojoj je tobože propovedao apostol i evanđelist Matej. Sadašnja baročna župska crkva će biti izvesno vreme zatvorena, dok se stara bazilika ne rastaurira, pošto se obe crkve nalaze na istom mestu.

Papa je na blagdan svete Obitelji obećao da će neprestano upozoravati odgovorne krugove da izvrše potrebne reforme u korist potrebnih i siromašnih. Ako u porodici nema Boga, tamo onda vlada nemir i nesreća. Bog čuva u familiji mir, koji ublažuje gorčinu života.

U Galileji, u severnom delu jordanske doline, otkrili su ostatke nekog samostana iz 4 veka. Samostan je bio verovatno napušten u 7 veku, kad su muslimani navalili na Palestinu.

S poklicima »Živio Papa« katolici Kagošime oduševljeno su pozdravili papinog internuncija u Japanu Msgr Enrici. Na tom se mestu nekada iskrcao veliki misionar sv. Franjo Ksaverski. Danas ta biskupija ima samo 6 000 katolika.

Prema oltaru. U Namiru u Belgiji zaključen je informativni proces za Dom Columba Marmion. On se rodio 1858 u Dublinu u Irskoj, 1881 bio je zaređen za svećenika. Postao je profesor, a onda stupio u red benediktinaca u Belgiji. Postao je prijor u Monsezaru a kasnije opat u Maredzu gde je umro 30 I. 1923. Proslavio se svojim duhovnim konferencijama.

Oprosti. Papa je podelio oprost od 500 dana onima koji posvete Bogu svoj dnevni rad. Potpuni oprost primaju oni koji ujutro probude takvu nakanu, prime svetu pričest te izmole nešto po nakani svetog Oca.

Malteški red gradi u Senegalu bolnicu za gubavce u blizini Dakara. Želja je graditelja da bi tamo postao međunarodni bolnički centar.

Grčka princeza Sofija će se na proleće venčati sa Don Juan Karlos Burbonskim, sinom glavnog pretendenta na španski prestol. Venčanje će se obaviti u katoličkoj crkvi u Atini, a u pravoslavnoj crkvi isključivo civilni akt.

Francuska nacionalna loža, jedna od tri masonske lože u Parizu, dala je izjavu kojom zabranjuje svojim članovima da bi učestvovali u mahinacijama protiv Crkve ili legitimne državne vlasti. Ta je loža bila uvek smatrana umerenom. Ta loža neće više padati pod udar crkvene zabrane.

Katolički univerzitet u Lublinu u Poljskoj, koji broji jedva 1742 studenta, daje mnogim svojim studentima stipendije. Prema izjavi rektora Msgr Rehovica, oni imaju prosečno mnogo viši procenat radničke i seljačke dece nego državni univerziteti. Taj katolički univerzitet izdržava se isključivo dobrovoljnim prilozima vernika.

U Kordobi u Španiji zaključen je informativni proces za 10 karmelićana koji su umrli mučeničkom smrti pre nekih 25 godina. Kongregacija svetih obreda treba da otvori sada ap. proces.

Kolumbijski poslanik u Nemačkoj zahvalio se pismeno u ime 13 latinsko-američkih država kardinalu Fringsu i nemačkom episkopatu za pastirsko pismo upućeno za Božić svojim vernicima da se mole i dadu prinose za Latinsku Ameriku. Poslanik je kazao da se veliki problemi njihovog kontinenta ne dadu rešiti samo dekretima i novcem, nego i molitvom i saradnjom univerzalne Crkve.

Romano Guardini poznati nemački katolički dogmatičar dobitnik Erazmove nagrade. Ta je nagrada holandska ustanova. Njom se nagrađuju ličnost zaslužne za jačanje evropske svesti i za bogaćenje evropske kulture.

Ljubljanska biskupija podignuta je u nadbiskupiju, a njezin biskup Dr Anton Vovk postao je ljubljanskim nadbiskupom.

Crni kardinal posvetio dva apostolska delegata. U Nairobiju je na Silvestrovo kardinal Rugambva posvetio za nadbiskupe dva ap. delegata: Guido del Mestra za Keniju i Msgr Feliksa Pirozzi za Madagaskar.

Tanganjika ima neobičnu državnu himnu. Za nju je bio raspisan natečaj. Odabrano je bilo šest tekstova. Među njima tekst jednog svećenika i dve časne sestre. Himna je složena na svahili jeziku. Glasi: »Bože, blagosiljaj Afriku! Blagosiljaj njene vođe! Mudrost, jedinstvo, mir neka budu snage Afrike i njenih stanovnika. Blagoslovi nas, decu Afrike! Bože, blagoslovi Tanganjiku, očuvaj slobodu muškarcima, ženama i deci! Bože, blagoslovi Tanganjiku i njegov narod! Blagoslovi nas, decu Tanganjike!« Lepa molitva!!

Neobična smrt. Župnik crkve San Piedro in Lugo kod Bolonje otišao je u obližnji franjevački samostan na ispoved. Posle je zamolio ispovednika za pričest, jer da oseća da će uskoro umreti. Jedva je primio pričest, kad je već na stepenicama pričesne klupe izdahnuo.

Katehetski institut za Latinsku Ameriku završio je prvi katehetski kurs za 50 učenika i poslao ih njihovim biskupijama. Računa se da će biti moguće za 5 godina izučiti 100 000 takvih katehista, koji bi mogli obaviti 70% najnužnije verske obuke među verskim analfabetima Latinske Amerike.

Švajcarska ima prema poslednjem popisu stanovništva već 45,5% katolika, dok se broj protestanata smanjio na 52,2%. U zemlju se useljava mnogo radnika koji su gotovo svi katolici.

O Božiću je u Moskvi premijer Hruščov otvorio jednu konferenciju koja je više dana obrađivala pitanja ideologije: kako doći do konačne pobede nad buržoaskim duhom i ostacima praznoverja.

U Brazilu je p. Antonio Melo, star 28 godina, pomogao 2000 seljaka da su dobili novu zemlju mesto oduzete. Na njegovu odlučnu akciju guverner državice Pernambuko je naredio da se seljacima odmah udovolji.

U Atini je umro poglavar grčke pravoslavne crkve arhiepiskop Teoklit u 71 godini života. On je 1957 nasledio ranijeg arhiepiskopa Doroteja. Kada je 1959 grčki kraljevski par posetio Rim i Papu, arhiepiskop je telegrafski javio kralju da se grčka crkva protivi takvom koraku. Posle Rodosa i Nju Delija u Grčkoj je crkvi počeo da se javlja drugi duh. Izabran je već novi arhiepiskop Jakovos Vavanacos u starosti od 69 godina. Međuvremeno bio je već umešten, ali je kratko iza toga podao ostavku.

U Kolumbiji postoji već 4 godine jedno bogoslovno semenište za kasna zvanja. U njemu ima 90 bogoslova, koji su svi odrasli ljudi. Među njima ima bivših lekara, advokata i drugih akademski izobraženih ljudi. Teološka predavanja slušaju isključivo na španskom jeziku, pošto ne vladaju dovoljno latinskim jezikom.

Papa Ivan XXIII poslao je jedan milion lira kao svoj lični prilog postradalima od zemljotresa iz makarskog i dubrovačkog sreza.

Milanski katolici poklonili su p. Turrini, misionaru iz kongregacije Marijinih servita, jedan avion. Njime će misionar lakše održavati redovne veze sa svojom raštrkanom pastvom po prašumama Brazila.

Biblijski institut u Stutgartu preveo je Sveto pismo na bali jezik koji je glavni crnački jezik u Kamerunu. Na prevodu se radilo 20 godina. Taj je institut već preveo Sveto pismo na sledeće crnačke jezike: svahili, jabem, nias, truk, nukuor i fulani.

Biskupija Pusan u Koreji je imala pre tri godine 30 000 katolika, danas ih ima 67 000. Biskupu Msgr Choi prijavilo se 35 semeništaraca, ali ih je zbog nedostatka prostora i sredstava mogao primiti samo 15.

Kongregacija kasnih zvanja. U Švajcarskoj je č. s. Pavla Baur osnovala žensku kongregaciju za kasna zvanja. U nju se primaju samo kandidatice između 35—60 godina starosti. Nazivaju se redovnicama »Od dobrote Božje«. Njihovo glavno područje rada će biti podvorba starih osoba.

Kongo. Javlja se da je u Leopodvilu osnovana nova isusovačka provincija za centralnu Afriku. Njoj pripada 460 članova, među njima oko stotinu Afrikanaca, od kojih se većina još školuje. Iz Konga se javlja da su bila oko Nove godine ubijena u Kongolo 22 belgijska misionara.

Sudan ima 300 000 katolika, podeljenih u 5 vikarijata i 2 ap. profekture. Domaćeg klera ima malo: 1 biskup, 17 svećenika, 20 redovnica, 40 novakinja, 14 braće pomoćnika, 13 novaka te 150 seminarista.

Naslovna slika ovog broja »Blagovesti« predstavlja sv. Josipa Radnika. Sveti Josip zauzima središnje mesto na slici, jer je slika njemu posvećena. Predstavljen je kao stolar u zrelim godinama, sasvim savremeno odeven, lice mu izražava produhovljenost, rad povezuje s molitvom. Iza njega se vidi divan prizor, kako mali dečak Isus ljubazno ispituje svoju Majku o stvarima iz Svetog pisma. U pozadini kao kroz prozor vidi se krčka katedrala s obližnjim zgradama i morem. Ta je slika naime smeštena na oltaru sv. Josipa u krčkoj katedrali na otoku Krku. Ona je delo prof. Bruna Bulića, ak. slikara iz Zagreba.

PEPEO

I šaka pepela je postala preteška
za nas, da je primimo na svoju glavu.
A sve više pepela ostaje
iza naših koraka.

Prah neplodne sebičnosti
mrtvi je pepeo iza nas
i slaže se sve više,
uzdiže se kao brdo nad nama.

I sam zakon plodnosti
pretvorili smo
u sivinu i pepeo
jalovog užitka i bluda.

Teška nam je šaka pepela
da, pomiješana sa suzom,
opere nečist sa naših duša.

A lagan nam je nehaj
nad pepelom Hirošime.
Lagan nam je pepeo
koji se iz dana u dan
slaže za stopama naše sebičnosti,
naših razaranja,
naše mržnje.

Kako je lagan nehaj
besplodnih misli naših,
jalove savjesti naše,
koji ne želi znati
o sivoj, suhoj smrti bez ljubavi,
pod brdima pepela,
što rastu za našim tragom.

KRIŽ

Prolaziš pokraj nas, Gospodine, s teškim križem, pa tko će od nas primiti na svoja ramena dio Tvoga tereta? Tko će od nas, sa Šimunom Cirencem, olakšati za tren Tvoju gorku muku?

Eto, jadamo se malodušni, kako nas bole i naši vlastiti križevi — zar da primetnemo svome jadu još i jad novi? Plašimo se postaja svojega puta boli — kako da takvi Tebi pomognemo, Gospodine?

Odmičeš pognut pod križem, koji nosiš zbog naših krivnja — zašto ne pomišljamo, da su naši grijesi istesali ovo drvo za Tvoju patnju!

Tko će od nas primiti na svoja ramena dio Tvoga tereta, a za kratak čas u životu svojemu?

Šuteći, izranjen do smrti, prolaziš pokraj nas, Gospodine.

Gabela — Nesretnim slučajem 23. januara o. g. izgubio je život MARTIN PRIMORAC šofer iz Gabele. Bio je plemenita srca i uzoran vjernik. Počivao u miru.

K. M. Odgovor: Obratite se na svog župnika, koji je Vaš duhovni otac, pa se s njime porazgovorite o svojim planovima za budućnost.

T. J. Pitanje: Šta znače Kristove reči: »Ko ljubi svoj život, izgubiće ga; ko mrzi svoj život na ovome svetu, sačuvaće ga za večni život« (Iv 12, 25)? Odgovor: Ko u ljubavi prema sebi popušta svojim strastima i tim krši Božje i crkvene zapovedi, greši i na putu je večne propasti. Obratno, ko svladava svoje zle sklonosti te može govoriti s apostolom Pavlom: »Ja loše postupam sa svojim telom i činim ga podložnim« (1 Kor 9, 27), taj će sačuvati svoju dušu za nebo.

T. J. Odgovor: Nije svaki izraz ponosa i samosvesti već greh. Čovek je najodličnije biće na zemlji i po milosti smo Božjoj deca Božja i baštinici nebeskog kraljevstva. Moramo biti ponosni na te odlike i Bogu zahvalni za njih. Ko se međutim ponosi svojim prirodnim odlikama, tražeći priznanje, a zaboravlja da je sve to primio od Boga, greši ohološću. Ko ističe sebe da bi ponizio svog bližnjega, isto tako greši ohološću. Greh oholosti je pre svega u neurednom traženju svoje časti.

J. T. Odgovor: Sveta je ispoved redovno sredstvo za opraštanje teških greha. Mali se gresi i izvan ispovedi praštaju. Pričest u stanju smrtnog greha je svetogrđe. Na pričesti se mali gresi praštaju na taj način što se umnaža ljubav Božja a mržnja prema grehu raste.

O. FRA ANTE SEKELEZ, Split, Bulatova 3 izdao je PODVORBA KOD SV. MISE. Cena 50 din; kao i BOŽIĆNE PJESME. Cena 60 din. Obe su knjige tiskane knjigotiskom.

RIJEKA. K. D. Odgovor: Valjano sklopljeni kršćanski brak je nerazveziv. Osoba čiji bračni drug još živi ne može sklopiti u Crkvi drugi brak. Dok pitanje braka nije uređeno, svećenik dotičnu osobu ne može pripustiti pričesti. Kažete da se osobe, koje po kršćanskom shvaćanju žive u preljubi, dobro razumeju i da imaju već decu. To možda još više otežava rešenje tog teškog slučaja. I tu važi Ivanova reč: Nije ti dozvoljeno! Neka se osoba kojoj se javlja savest mnogo moli i čini pokoru da bi bolje upoznala svoje žalosno stanje, da bi joj se ojačala volja te bi konačno mogla odbaciti greh i naći smirenje savesti.

P. K. Pitanje: Ko je sv. Prudencije? Odgovor: U Rimskom martirologiju spominje se samo sv. Prudencije koji je bio biskup u španskom gradu Tarazoni. Bio je prvo sakristan, pa arhiđakon i napokon biskup. Umro je 746 godine, a slavi se kao priznavalac 28 aprila. U leksikonu se spominju još i drugi sveci tog imena. među kojima dva mučenika, jedan iz Francuske, drugi iz Laodiceje u Maloj Aziji.

G. T. Pitanje: Toliko sam prepatila u životu da sam izgubila pouzdanje i veru u Boga. Mnogo sam se molila, ali uzalud. Očajna sam i drhćem pred smrću koja me čeka. Šta da radim? Odgovor: Držim da niste bili teže iskušani nego je bio starozavetni Job. On je izgubio sve blago, svu decu, svoje zdravlje, rugala mu se žena, ponižavali su ga prijatelji. Bio je potpuno sam u svojoj strašnoj boli. Ali ipak, iz njegovih su usta izašle divne reči: »Bog je dao, Bog je uzeo, neka bude blagoslovljeno njegovo sveto ime«. Bog je nagradio vernog te istrajnog slugu. Što god je bilo, bila je samo kušnja. Bog još uvek gaji neizmernu ljubav prema Vama. Obavite dobru ispoved, pa će biti opet sve dobro.

G. L. Pitanje: Što kažete za razne amulete, simbole i sličice koje vise često u kolima? Odgovor: Crkva preporučuje sakramentale. Lepo je, ako ima šofer pred sobom lik sv. Kristofera ili arhanđela Rafaela da ga potseća na Božjeg ugodnika i uživa pomoć crkvenog blagoslova. Šofer se mora pridržavati saobraćajnih propisa i paziti na vlastiti i tuđi život, inače bi bila drskost tražiti Božju pomoć. Ako šofer od amuleta i raznih čudnih simbola očekuje da ga zaštite od nesreće, čini greh sujeverja. Isto je tako grešno izvesiti nepristojne slike.

K. M. Pitanje: Da li će budući koncil ukinuti celibat? Odgovor: Nemoguće je da bi se to pitanje u takvom obliku uopće pokrenulo na koncilu.

G. K. Pitanje: Da li se zna koliko je star ljudski rod? Odgovor: To se pitanje proučava na temelju pronalazaka najstarijih ljudskih kosti. Međutim, još nema općenito prihvaćenog mišljenja. Raspon u starosti ljudskog roda prema prosuđivanju stručnjaka vrlo je velik, između 30 000 i 1 750 000 godina. Većina naučnika se kreće negde oko pola miliona godina. 17. jula 1959 u zalivu Olduvaj na jezeru Viktorija u Africi prof. Leakey otkrio je neke kosti, imenovane Zinjanthropos Beosei. Kalifornijski univerzitet je prosudio da su te kosti stare 1 750 000 godina; samo nije potpuno sigurno da su to ljudske kosti.

P. J. Pitanje: Molim se za obraćenje muža, ali on je iz dana u dan gori: pije, psuje, zlostavlja me itd. Molitva dakle nema nikakvog uspeha? Odgovor: Kada se molimo za obraćenje nekog grešnika, ne

možemo nepogrešivo računati da će se taj čovek obratiti. Bog će dati tom čoveku na našu molitvu više milosti, ali čovek je slobodan, pa može milost odbaciti. Bolesti i poroci se po pravilu mogu samo polagano lečiti. Sa čudesima ne smemo računati. Dobra je molitva uvek korisna; ako molitva neće obratiti muža, daće vam snagu da istrajete.

G. P. Odgovor: Ne možete se ispovedavati preko pisama. Morate sami stupiti pred ispovednika u ispovedaonici te obaviti sve šta se traži za dobru ispoved. Ako ste ispravno raspoloženi, ispovednik će vam dati odmah na licu mesta odrešenje od greha, a nikako preko pisma ili telefona.

DOMINIKANCI, Split, Hrvojeva 2 izdali su BLAGDANSKE MISLI I deo (Zlatan Plenković). Poslanice i Evanđelja u liturgijskoj godini bogata su riznica blagdanskih misli. — BLAGDANSKE MISLI II. deo obrađuje Poslanice, kao što I deo obrađuje Evanđelje. Knjiga može redovničkim zajednicama poslužiti kao štivo za razmatranje. Cena svakom delu je 600 din.

A. T. N. Pitanje: Vrlo često me napadaju bogohulne misli. To me žalosti, baca u očaj, pa se za kaznu tučem po glavi i grizem u ruke. Šta da radim? Odgovor: Ma kako ružne i bogohulne bile misli koje se vam nameću, niste sagrešili, sve dok su vam one odvratne te ne uživate u njima. Ostanite potpuno mirni, ostavite glavu i ruke na miru, da si još više ne pokvarite svoje nerve. Đavo uživa u vašim bolovima, on želi da vam postane misao na Boga odvratna. Zato se velikim detinjskim pouzdanjem obraćajte Bogu, zovite kratkim strelovitim molitvama u pomoć Majku Božju i arhanđela Mihovila, pa će biti sve dobro.

M. M. Pitanje: Zašto protestanti odbacuju svetu ispoved? Odgovor: Protestanti su podeljeni u bezbroj sekti koje se međusobno mnogo razlikuju po verskom učenju. Njima je svima zajedničko da nemaju valjanih svećenika koji bi imali sakramenat svetog reda, pa bi ispoved bila nevaljana, i kad bi je imali. U nekim protestantskim zemljama vrše službu pastora čak i žene. Međutim je interesantno da ozbiljni protestanti sve više naglašavaju potrebu ispovedi.

Z. K. Odgovor: Ko se teško ogrešio protiv šeste Božje zapovedi, taj je izgubio nevinost. Nedragovoljni fiziološki procesi nisu greh, pa prema tome ne oduzimaju nevinosti.

M. Š. Pitanje: Da li sama starost oslobađa vernika od nedeljne mise? Odgovor: Starost sama još ne oslobađa od obaveze prisustvovati pobožno nedeljnoj misi. Zdravog čoveka ispričava udaljenost od crkve, ako mora pešačiti više nego jedan sat i četvrt u crkvu. Ako je međutim rđavo vreme, čovek malo boelšljiv, ili ako je u visokoj starosti kao Vi od 79 godina, onda će biti i udaljenost od 3—4 km dovoljna, da Vas oslobodi od te nedeljne obaveze.

K. I. Odgovor: Težački poslovi u nedelju su zabranjeni po Božjem zakonu. Ako postoje ozbiljni razlozi da u konkretnom slučaju treba nešto uraditi, dozvoljeno je vršiti i tada težačke poslove. U takvom slučaju nisi dužan da prvo pitaš župnika; jedino ako sumnjaš u opravdanost svojih razloga, pitaj svećenika.

DUJO. Odgovor: U verskim smo stvarima dužni da se držimo propisa svoje Crkve. Samo crkvena vlast ovlaštena je donositi razne propise i davati zakonita tumačenja. Vaš župnik je potpuno u pravu kada vam u smislu crkvenih propisa tumači da ne valja vaš stari običaj po kojem sami blagoslivljate vodu time da u običnu vodu ulevate malo blagoslovljene vode u obliku križa. Istina je, da je voda blagoslovljena ako se pravilno blagoslovljenoj vodi dolije nešto obične vode, ali tako da je blagoslovljene uvek više. To se može i ponoviti.

O. D. — Odgovor: I bolesnici mogu biti apostoli, o čemu ste mogli čitati već ponovo u Blagovesti. O nakanama dogovorite se sa svojim ispovednikom, a bolje je, da se manje obavezujete i više ispunite.

Elizabeta. — Odgovor: Svaki greh je zlo, a smrtni je greh najveće zlo na svetu, jer dušu lišava milosti i Božjeg prijateljstva, a stavlja je u ropstvo pakla. Nisu ni svi smrtni gresi jednaki, a jasno je da se sa svakim od njih zasluži pakao. Jasno je i to, da su po svojoj zloći najteži oni koji su upereni direktno protiv Boga, zato će kazni u paklu biti teže. Kada je nešto smrtni greh poučiće vas svaki malo veći katekizam. — Svako će snositi odgovornost za svoje grehe. Samo treba znati da se bližnjega često vrlo nepravedno sudi. Pamtite Kristove reči: »Nemojte suditi, da ne budete suđeni!« (Mt. 7, 1).

PAPINE NAKANE ZA MESEC MART: 1) Da bi obnova kršćanskog života među vernicima dovela do preobražaja čovečanstva u kršćanskom duhu. 2) Da bi propovedanje Evanđelja u misijama dovelo vernike do svetijeg života po primanju svetih sakramenata i po vežbanju u kreposnom životu

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20. Tek. račun 101-22-3-831, »Srboštampa« Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon br. 20-268.